

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

کتاب همراه هنرجو

رشتهٔ امور زراعی

گروه کشاورزی و غذا

شاخهٔ فنی و حرفه‌ای

پایهٔ یازدهم دورهٔ دوم متوسطه

وزارت آموزش و پرورش سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

کتاب همراه هنرجو (رشته امور زراعی) - ۲۱۱۳۶۱

سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش

عابدین آریان‌پور، آرش روزبهبانی، میرزا حسین رشنو، بهنام زند، فرهاد

سیامکی (اعضای شورای برنامه‌ریزی)

عابدین آریان‌پور، حسین اکبرلو، هوشنگ سردارینده، سهیلا تکاور، احسان

کفاشان، هادی سالک‌معراجی (اعضای گروه تألیف)

اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی

جواد صفری (مدیر هنری) - مریم نصرتی (صفحه‌آرا)

تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش

(شهیدموسوی) تلفن: ۸۸۸۳۱۱۶۱-۹، دورنگار: ۸۸۳۰۹۲۶۶،

کدپستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹ وب‌گاه: www.chap.sch.ir و

www.irtextbook.ir

شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران: تهران-کیلومتر ۱۷ جاده

مخصوص کرج- خیابان ۶۱ (داروپخش) تلفن: ۵-۴۴۹۸۵۱۶۱،

دورنگار: ۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی: ۱۳۹-۳۷۵۱۵

شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»

چاپ دوم ۱۳۹۷

نام کتاب:

پدیدآورنده:

مدیریت برنامه‌ریزی درسی و تألیف:

شناسه افزوده برنامه‌ریزی و تألیف:

مدیریت آماده‌سازی هنری:

شناسه افزوده آماده‌سازی:

نشانی سازمان:

ناشر:

چاپخانه:

سال انتشار و نوبت چاپ:

کلیه حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکس‌برداری، نقاشی، تهیه فیلم و تکریر به هر شکل و نوع بدون کسب مجوز ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

شما عزیزان کوشش کنید که از این وابستگی بیرون آیید و احتیاجات کشور
خودتان را برآورده سازید، از نیروی انسانی ایمانی خودتان غافل نباشید و از
اتکای به اجانب بپرهیزید.

امام خمینی (قَدْ سَ سِرَّه الشَّرِیف)

فصل ۱ - علوم پایه ۱

فصل ۲ - مراقبت و نگهداری گیاهان زراعی ۷

فصل ۳ - ایمنی، بهداشت و ارگونومی ۳۳

فصل ۴ - شایستگی‌های غیر فنی و توسعه حرفه‌ای ۳۷

هنرجوی گرامی کتاب همراه هنرجو از جمله اجزای بسته آموزشی است که در نظام جدید آموزشی برای شما طراحی و تألیف و در جهت تقویت اعتماد به نفس و ایجاد انگیزه در نظر گرفته شده است. این کتاب شامل محتواهای مرتبط و استخراج شده از دروس دیگر رشته تحصیلی شما می باشد تا به جای حفظ کردن آنها، با مراجعه به این کتاب از آن مطالب برای انجام فعالیت های کارگاهی و حل مسائل استفاده نمایید. در این صورت دیگر نیازی به مراجعه به کتاب های درسی متعدد حین انجام کار نیست و وابستگی شما به کتاب درسی کم می شود.

با توجه به اینکه کتاب همراه هنرجو برای کل رشته تدوین می شود، موجب پیوند خوردن دروس و مطالب در ذهن شما در پایه های مختلف تحصیلی می گردد. کتاب همراه هنرجو دارای کاربرد واقعی در دنیای کار است و بر اساس نیازهای بازار کار (فعلی و آتی) و ارتقاء توان کارآفرینی در آموزش فنی و حرفه ای تألیف شده است. بهبود زمان یاددهی-یادگیری، ایجاد فرصت برای پیوند نظر و عمل، کاهش حجم کتاب های درسی، کاهش اضطراب در ارزشیابی، استانداردسازی و ایجاد زبان مشترک و کمک به تحقق شایستگی های مادام العمر فنی و حرفه ای از ویژگی های دیگر کتاب همراه هنرجو است.

قطع کتاب به گونه ای در نظر گرفته شده است تا امکان جابه جایی آسان برای شما فراهم باشد و بتوانید در محیط های مختلف آموزشی و حتی محیط کار از آن استفاده نمایید.

از محتوای این کتاب ارزشیابی صورت نمی گیرد، بلکه می توانید از اطلاعات مندرج در کتاب برای حل مسائل و انجام فعالیت های تعیین شده استفاده نمایید.

دفتر تألیف کتاب های درسی فنی و حرفه ای و کار دانش

فصل ۱

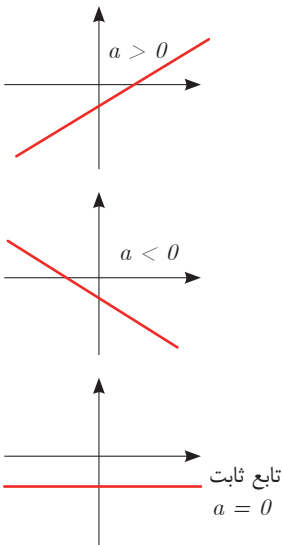
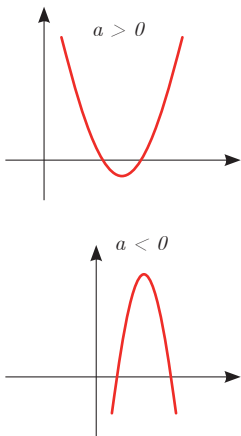
علوم پایه

تابع

■ اگر دو کمیت (الف) و (ب) با یکدیگر مرتبط باشند و با مشخص شدن مقدار کمیت (الف)، یک مقدار معین برای کمیت (ب) به دست آید، در این صورت کمیت (ب) را تابعی از کمیت (الف) می نامند.

مقادیری که کمیت (الف) می تواند داشته باشد را دامنه این تابع می نامند و قانونی را که، مقادیر کمیت (ب) را برحسب مقادیر کمیت (الف) به دست می دهد، قانون یا ضابطه این تابع می نامند.

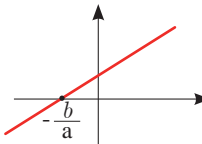
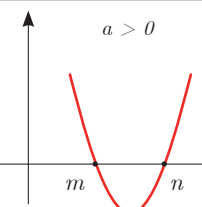
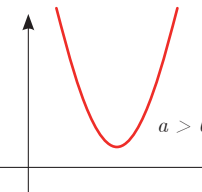
شکل کلی تابع درجه اول و درجه دوم:

قانون یا ضابطه تابع	دامنه	شکل کلی تابع با دامنه \mathbb{R} برحسب مقدار a
تابع خطی درجه اول $f(x) = ax + b$	\mathbb{R} یا زیرمجموعه ای از \mathbb{R}	
تابع درجه دوم $f(x) = ax^2 + bx + c$ $a \neq 0$	\mathbb{R} یا زیرمجموعه ای از \mathbb{R}	

نمایش مجموعه به صورت بازه

نمایش مجموعه	نمایش روی محور	نمایش بازه
$\{x \in \mathbb{R} \mid a \leq x \leq b\}$		$[a, b]$
$\{x \in \mathbb{R} \mid a < x \leq b\}$		$(a, b]$
$\{x \in \mathbb{R} \mid a \leq x < b\}$		$[a, b)$
$\{x \in \mathbb{R} \mid a < x < b\}$		(a, b)
$\{x \in \mathbb{R} \mid a < x\}$		$(a, +\infty)$
$\{x \in \mathbb{R} \mid x \leq b\}$		$(-\infty, b]$

حل معادله از طریق رسم

معادله	تابع	جواب	مثال
معادله درجه ۱ $ax + b = 0$	رسم تابع خطی درجه اول $f(x) = ax + b$	محل برخورد با محور xها در صورت وجود	 جواب $x = -\frac{b}{a}$
معادله درجه ۲ $ax^2 + bx + c = 0$ $a \neq 0$	رسم تابع درجه دوم $f(x) = ax^2 + bx + c$ $a \neq 0$	محل برخورد با محور xها در صورت وجود	 جواب $x = n$ و $x = m$
معادله درجه ۲ $ax^2 + bx + c = 0$ $a \neq 0$	رسم تابع درجه ۲ $f(x) = ax^2 + bx + c$ $a \neq 0$	محل برخورد با محور xها در صورت وجود	 جواب ندارد زیرا نمودار با محور xها برخورد نمی‌کند.

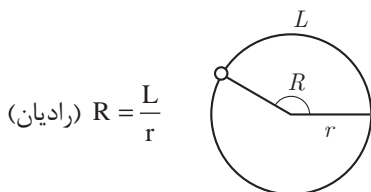
■ نامساوی‌های به صورت $ax^2 + bx + c \leq 0$ یا $ax^2 + bx + c \geq 0$ که در آن a, b, c اعداد داده حقیقی هستند ($a \neq 0$) را نامعادله درجه دوم می‌نامند. مقدارهایی از x که نامعادله را به یک نامساوی درست تبدیل می‌کنند، جواب‌های نامعادله می‌نامند.

حل نامعادله از طریق رسم تابع

جواب نامعادله $f(x) \leq 0$	جواب نامعادله $f(x) < 0$	جواب نامعادله $f(x) > 0$	به طور مثال نمودار تابع $f(x)$ به شکل زیر
قسمت‌هایی از نمودار که محور x ها را قطع کرده و پایین آن است. $[a, b]$	قسمت‌هایی از نمودار که پایین محور x ها است. (a, b)	قسمت‌هایی از نمودار که بالای محور x ها است. $(-\infty, a) \cup (b, +\infty)$	

مثلثات

■ اگر نقطه‌ای از یک دایره به شعاع r کمانی به طول L را در جهت مثبت طی کند، مقدار $\frac{L}{r}$ را اندازه زاویه چرخش آن نقطه، برحسب رادیان می‌نامند. برای زاویه‌های منفی، $-\frac{L}{r}$ را مقدار آن زاویه برحسب رادیان می‌نامند.

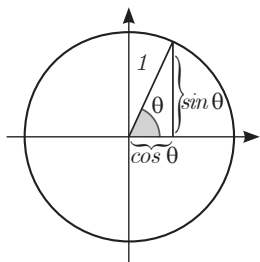
■ دایره‌ای که شعاع آن ۱ واحد است، دایره واحد نامیده می‌شود. در دایره واحد، طول کمان طی‌شده، همان اندازه زاویه چرخش برحسب واحد رادیان است. در تساوی‌های زیر

$$\frac{L}{r} = \frac{\pi}{180} D, \quad D = \frac{180}{\pi} \times \frac{L}{r}$$

همان اندازه زاویه برحسب رادیان است. اگر اندازه یک زاویه برحسب رادیان را R و اندازه آن زاویه برحسب درجه را با D نشان دهیم، این تساوی‌ها به صورت زیر درمی‌آیند.

$$D = \frac{180}{\pi} R, \quad R = \frac{\pi}{180} D$$

این تساوی‌ها نشان می‌دهند، ضریب تبدیل رادیان به درجه $\frac{180}{\pi}$ و ضریب تبدیل درجه به رادیان $\frac{\pi}{180}$ است.

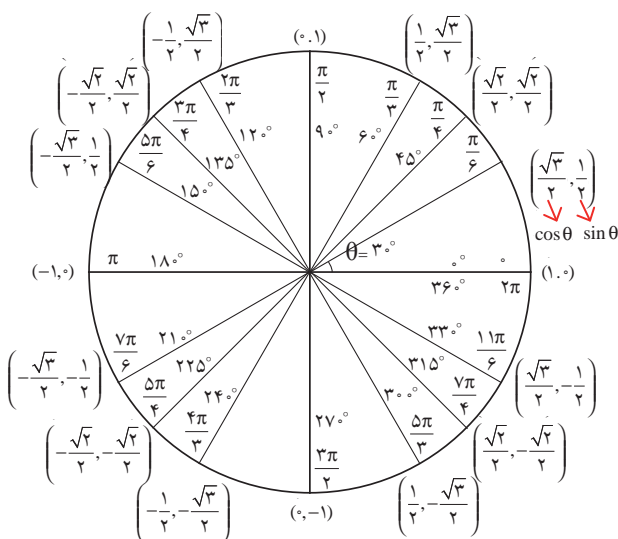
نسبت‌های مثلثاتی زاویه‌های دلخواه

فرض کنید θ یک زاویه تند برحسب رادیان باشد، در این صورت داریم:

$\sin(\pi - \theta) = \sin \theta$	$\cos(\pi - \theta) = -\cos \theta$	$\tan(\pi - \theta) = -\tan \theta$
$\sin(\pi + \theta) = -\sin \theta$	$\cos(\pi + \theta) = -\cos \theta$	$\tan(\pi + \theta) = \tan \theta$
$\sin(-\theta) = -\sin \theta$	$\cos(-\theta) = \cos \theta$	$\tan(-\theta) = -\tan \theta$
$\sin(2\pi + \theta) = \sin \theta$	$\cos(2\pi + \theta) = \cos \theta$	$\tan(2\pi + \theta) = \tan \theta$
$\sin(2\pi - \theta) = -\sin \theta$	$\cos(2\pi - \theta) = \cos \theta$	$\tan(2\pi - \theta) = -\tan \theta$

نسبت‌های مثلثاتی زاویه‌های خاص

زاویه θ نسبت \downarrow	30°	45°	60°
$\cos \theta$	$\frac{\sqrt{3}}{2}$	$\frac{\sqrt{2}}{2}$	$\frac{1}{2}$
$\sin \theta$	$\frac{1}{2}$	$\frac{\sqrt{2}}{2}$	$\frac{\sqrt{3}}{2}$
$\tan \theta$	$\frac{\sqrt{3}}{3}$	1	$\sqrt{3}$

■ روابط بین نسبت‌های مثلثاتی:

زاویه θ را در نظر بگیرید، در این صورت داریم:

$$\sin^2 \theta + \cos^2 \theta = 1$$

و همچنین اگر θ زاویه‌ای باشد که $\cos \theta \neq 0$ بنا به تعریف داریم:

$$\tan \theta = \frac{\sin \theta}{\cos \theta}$$

■ شیب خط و تانژانت زاویه‌ها:

برای هر خط دلخواه به معادله $y = ax + b$ با شیب a که با محور طول‌ها زاویه θ می‌سازد، داریم:

$$\tan \theta = a$$

✓ لگاریتم و خواص آن:

اگر a یک عدد حقیقی مثبت مخالف ۱ باشد و اعداد حقیقی b و c به گونه‌ای باشند که: $b = a^c$ آنگاه c را لگاریتم b در مبنای a می‌نامند و با $\log_a b$ نشان می‌دهند. به عبارت دیگر داریم:

$$\log_a b = c$$

■ فقط اعداد مثبت لگاریتم دارند، یعنی عبارت $\log_a b$ فقط برای $b > 0$ تعریف می‌شود.

$$\log(bc) = \log b + \log c$$

■ برای $b, c > 0$ داریم:

$$\log(a+b) \neq \log a + \log b$$

■ در حالت کلی: برای هر $a, b > 0$ داریم:

$$\log \frac{b}{c} = \log b - \log c$$

■ برای $b, c > 0$ داریم:

$$\log(a-b) \neq \log a - \log b$$

■ در حالت کلی: برای هر $a, b > 0$ داریم:

$$\log b^x = x \log b$$

■ برای $b > 0$ و هر عدد حقیقی x داریم:

$$\log_a b = \frac{\log b}{\log a}$$

■ برای $a, b > 0$ و $a \neq 1$ داریم:

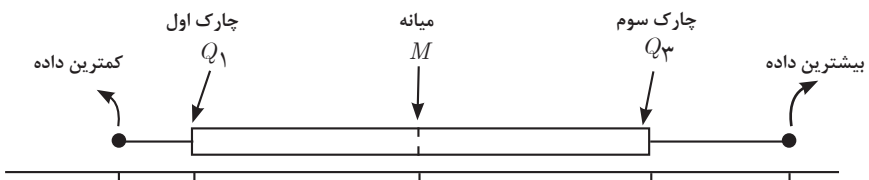
✓ آمار توصیفی:

■ نمودار پراکنش دو کمیت، مجموعه‌ای از نقاط در صفحه مختصات است که طول و عرض هر نقطه، داده‌های مربوط به اندازه‌گیری‌های متناظر دو کمیت است.

■ x و y دو کمیت مرتبط هستند. اگر مقادیر این دو کمیت برای برخی از x ها در یک بازه، مشخص باشد، پیش‌بینی مقادیر y به ازای x های مشخص در این بازه به کمک خط برازش را درون‌یابی و پیش‌بینی مقادیر y به ازای x های مشخص در خارج از این بازه را برون‌یابی می‌نامند.

■ پس از مرتب کردن مقادیر داده‌ها، عددی را که تعداد داده‌های قبل از آن با تعداد داده‌های بعد از آن برابر است را میانه می‌نامند.

■ نمودار جعبه‌ای:

فصل ۲

مراقبت و نگهداری گیاهان زراعی

جدول توصیه مقدار مصرف کود اوره برای خاک‌های
حاوی ۰/۷۵ – ۰/۵ درصد کربن آلی

(کیلوگرم در هکتار)					
عملکرد پتانسیل (تن در هکتار)					اقلیم
≥ 7	۶	۵	۴	۳	
۳۹۰	۳۵۰	۳۱۰	۲۶۰	۲۱۰	گرم و مرطوب
۴۰۰	۳۷۰	۳۳۰	۲۸۰	۲۳۰	گرم و خشک
۳۹۰	۳۵۰	۳۱۰	۲۶۰	۲۱۰	معتدل
۳۶۰	۳۲۰	۲۸۰	۲۳۰	۱۸۰	سرد

جدول توصیه مقدار مصرف کود اوره برای خاک‌های
حاوی ۰/۷۵ – ۰/۱ درصد کربن آلی (کیلوگرم در هکتار)

(کیلوگرم در هکتار)					
عملکرد پتانسیل (تن در هکتار)					اقلیم
≥ 7	۶	۵	۴	۳	
۳۶۰	۳۲۰	۲۸۰	۲۳۰	۱۸۰	گرم و مرطوب
۳۷۰	۳۴۰	۳۰۰	۲۵۰	۲۰۰	گرم و خشک
۳۶۰	۳۲۰	۲۸۰	۲۳۰	۱۸۰	معتدل
۳۳۰	۲۹۰	۲۵۰	۲۰۰	۱۵۰	سرد

جدول توصیه عمومی مقدار مصرف کود اوره برای
تولید گندم آبی (کیلوگرم در هکتار)

(کیلوگرم در هکتار)					
عملکرد پتانسیل (تن در هکتار)					اقلیم
≥ 7	۶	۵	۴	۳	
۴۰۰	۳۶۰	۳۲۰	۲۷۰	۲۲۰	گرم و مرطوب
۴۱۰	۳۸۰	۳۴۰	۲۹۰	۲۴۰	گرم و خشک
۴۰۰	۳۶۰	۳۲۰	۲۷۰	۲۲۰	معتدل
۳۷۰	۳۳۰	۲۹۰	۲۴۰	۱۹۰	سرد

جدول توصیه عمومی مقدار مصرف نیتروژن برای گندم دیم
برحسب بارندگی در سال زراعی
(کیلوگرم در هکتار)

اوره (کیلوگرم در هکتار)	نیتروژن مورد نیاز (کیلوگرم در هکتار)	بارندگی سال زراعی (میلی متر)
۸۷	۴۰	۲۵۰-۲۷۵
۹۸	۴۵	۲۷۵-۳۰۰
۱۰۹	۵۰	۳۰۰-۳۲۵
۱۲۰	۵۵	۳۲۵-۳۵۰
۱۳۰	۶۰	۳۵۰-۳۷۵
۱۴۱	۶۵	۳۷۵-۴۰۰
۱۵۲	۷۰	بیش از ۴۰۰

جدول گروه بندی فسفر قابل استفاده خاک برای کشت گندم

فسفر قابل استفاده خاک (میلی گرم در کیلوگرم)				اقلیم
> 15	۱۵-۱۰	۱۰-۵	< 5	
زیاد	متوسط	کم	خیلی کم	عنوان گروه
بدون پاسخ	کمتر از ۵۰ درصد	۷۵-۵۰	۱۰۰-۷۵	احتمال پاسخ به مصرف کود (درصد)

جدول توصیه دی آمونیوم فسفات یا سوپرفسفات تریپل برای خاک‌های کمتر از ۵ میلی گرم در کیلوگرم فسفر قابل استفاده (کیلوگرم در هکتار)

اقلیم	عملکرد پتانسیل (تن در هکتار)				
	۳	۴	۵	۶	≥۷
گرم و مرطوب	۲۰۰	۲۳۰	۲۶۰	۲۹۰	۳۱۰
گرم و خشک	۱۸۵	۲۱۵	۲۴۵	۲۷۵	۳۹۵
معتدل	۲۰۰	۲۳۰	۲۶۰	۲۹۰	۳۱۰
سرد	۲۲۰	۲۵۰	۲۸۰	۳۱۰	۳۳۰

جدول توصیه دی آمونیوم فسفات یا سوپرفسفات تریپل برای خاک‌های کمتر از ۵-۱۰ میلی گرم در کیلوگرم فسفر قابل استفاده (کیلوگرم در هکتار)

اقلیم	عملکرد پتانسیل (تن در هکتار)				
	۳	۴	۵	۶	≥۷
گرم و مرطوب	۱۶۰	۱۹۰	۲۲۰	۲۵۰	۲۷۰
گرم و خشک	۱۴۵	۱۷۵	۲۰۵	۲۳۵	۲۵۵
معتدل	۱۶۰	۱۹۰	۲۲۰	۲۵۰	۲۷۰
سرد	۱۸۰	۲۱۰	۲۴۰	۲۷۰	۲۹۰

جدول توصیه دی آمونیوم فسفات یا سوپرفسفات تریپل برای خاک‌های کمتر از ۱۲-۱۰ میلی گرم در کیلوگرم فسفر قابل استفاده (کیلوگرم در هکتار)

اقلیم	عملکرد پتانسیل (تن در هکتار)				
	۳	۴	۵	۶	≥۷
گرم و مرطوب	۷۰	۱۰۰	۱۳۰	۱۶۰	۱۸۰
گرم و خشک	۵۵	۸۵	۱۱۵	۱۴۵	۱۶۵
معتدل	۷۰	۱۰۰	۱۳۰	۱۶۰	۱۸۰
سرد	۹۰	۱۲۰	۱۵۰	۱۸۰	۲۰۰

جدول توصیه دی آمونیوم یا سوپرفسفات تریپل برای خاک های کمتر از ۱۵-۱۲ میلی گرم در کیلوگرم فسفر قابل استفاده (کیلوگرم در هکتار)

اقلیم	عملکرد پتانسیل (تن در هکتار)				
	۳	۴	۵	۶	≥۷
گرم و مرطوب	۲۰	۵۰	۸۰	۱۱۰	۱۳۰
گرم و خشک	۲۰	۴۰	۷۰	۱۰۰	۱۲۰
معتدل	۲۰	۵۰	۸۰	۱۱۰	۱۳۰
سرد	۲۰	۷۰	۱۰۰	۱۳۰	۱۶۰

جدول متوسط نیاز به مصرف فسفر در کشت گندم دیم براساس آزمون خاک

فسفر اولیه خاک (میلی گرم در کیلوگرم)	میزان پنتا اکسید فسفر مورد نیاز (P ₂ O ₅)	دی آمونیوم فسفات یا سوپرفسفات تریپل مورد نیاز
کیلوگرم در هکتار		
۹	۷	۱۵
۸	۱۴	۳۰
۷	۲۱	۴۵
۶	۲۸	۶۰
۵	۳۵	۷۵
۴	۴۲	۹۰

* توصیه بر این است که تمام کود فسفوری قبل از کاشت گندم و یا هم زمان با کاشت بذر مصرف گردد.

جدول گروه بندی پتاسیم قابل استفاده خاک برای کشت گندم

پتاسیم قابل استفاده خاک (میلی گرم در کیلوگرم)				عنوان گروه
<۱۰۰	۱۰۰-۱۵۰	۱۵۰-۲۰۰	>۲۰۰	
خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	
۷۵-۱۰۰	۵۰-۷۵	کمتر از ۵۰٪	بدون پاسخ	احتمال پاسخ به مصرف کود (درصد)

جدول توصیه سولفات پتاسیم برای خاک‌های حاوی ۱۰۰-۱۰ میلی گرم در کیلوگرم پتاسیم قابل استفاده (کیلوگرم در هکتار)

اقلیم	عملکرد پتانسیل (تن در هکتار)				
	۳	۴	۵	۶	≥۷
گرم و مرطوب	۲۲۰	۲۴۰	۲۶۰	۲۸۰	۳۰۰
گرم و خشک	۲۱۰	۲۳۰	۲۵۰	۲۷۰	۲۹۰
معتدل	۲۲۰	۲۴۰	۲۶۰	۲۸۰	۳۰۰
سرد	۲۳۰	۲۵۰	۲۷۰	۲۹۰	۳۱۰

جدول توصیه سولفات پتاسیم برای خاک‌های حاوی ۱۵۰-۱۰ میلی گرم در کیلوگرم پتاسیم قابل استفاده (کیلوگرم در هکتار)

اقلیم	عملکرد پتانسیل (تن در هکتار)				
	۳	۴	۵	۶	≥۷
گرم و مرطوب	۱۵۰	۱۷۰	۱۹۰	۲۱۰	۲۳۰
گرم و خشک	۱۴۰	۱۶۰	۱۸۰	۱۹۰	۲۲۰
معتدل	۱۵۰	۱۷۰	۱۹۰	۲۱۰	۲۳۰
سرد	۱۶۰	۱۸۰	۲۰۰	۲۲۰	۲۴۰

جدول توصیه سولفات پتاسیم برای خاک‌های حاوی ۲۰۰-۱۵۰ میلی گرم در کیلوگرم پتاسیم قابل استفاده (کیلوگرم در هکتار)

اقلیم	عملکرد پتانسیل (تن در هکتار)				
	۳	۴	۵	۶	≥۷
گرم و مرطوب	۵۰	۷۰	۹۰	۱۱۰	۱۲۰
گرم و خشک	۴۰	۶۰	۸۰	۱۰۰	۱۱۰
معتدل	۵۰	۷۰	۹۰	۱۱۰	۱۲۰
سرد	۶۰	۸۰	۱۰۰	۱۲۰	۱۴۰

جدول توصیه سولفات پتاسیم برای خاک‌های حاوی ۱۰۰-۰ میلی گرم در کیلوگرم پتاسیم قابل استفاده (کیلوگرم در هکتار)

اقلیم	عملکرد پتانسیل (تن در هکتار)				
	۳	۴	۵	۶	≥۷
گرم و مرطوب	۲۲۰	۲۴۰	۲۶۰	۲۸۰	۳۰۰
گرم و خشک	۲۱۰	۲۳۰	۲۵۰	۲۷۰	۲۹۰
معتدل	۲۲۰	۲۴۰	۲۶۰	۲۸۰	۳۰۰
سرد	۲۳۰	۲۵۰	۲۷۰	۲۹۰	۳۱۰

جدول دسته‌بندی غلظت عناصر غذایی براساس آزمون خاک برای کشت گندم

دسته	عملکرد نسبی با مصرف عنصر غذایی (درصد)	عنصر غذایی قابل استفاده			
		روی	آهن	منگنز	مس
خیلی کم	کمتر از ۵۰	<۰/۲۵	<۲/۵	<۳	-
کم	۵۰-۷۵	۰/۲۵-۰/۵	۲/۵-۵	۳-۶	<۰/۲۵
متوسط	۷۵-۱۰۰	۰/۵-۱/۰	۵-۷/۵	۶-۱۰	۰/۲۵-۰/۵
زیاد	بدون پاسخ	۱/۰	>۷/۵	>۱۰	۰/۵

جدول توصیه مقدار مصرف کود اوره در کشت جو آبی برای خاک‌های کمتر از ۰/۵ درصد کربن آلی (کیلوگرم در هکتار)

اقلیم	عملکرد پتانسیل (تن در هکتار)				
	۳	۴	۵	۶	≥۷
گرم و مرطوب	۲۱۰	۲۶۰	۳۱۰	۳۵۰	۳۹۰
گرم و خشک	۲۳۰	۲۸۰	۳۳۰	۳۷۰	۴۰۰
معتدل	۲۱۰	۲۶۰	۳۱۰	۳۵۰	۳۹۰
سرد	۱۸۰	۲۳۰	۲۸۰	۳۲۰	۳۶۰

جدول توصیه مقدار مصرف کود اوره در کشت جو آبی برای خاک‌های
حاوی ۰/۷۵ - ۰/۵ درصد کربن آلی (کیلوگرم در هکتار)

اقلیم	عملکرد پتانسیل (تن در هکتار)				
	۳	۴	۵	۶	≥۷
گرم و مرطوب	۱۸۰	۲۳۰	۲۸۰	۳۲۰	۳۶۰
گرم و خشک	۲۰۰	۲۵۰	۳۰۰	۳۴۰	۳۷۰
معتدل	۱۸۰	۲۳۰	۲۸۰	۳۲۰	۳۶۰
سرد	۱۵۰	۲۰۰	۲۵۰	۲۹۰	۳۳۰

جدول توصیه مقدار مصرف کود اوره در کشت جو آبی برای خاک‌های
حاوی ۱-۰/۷۵ درصد کربن آلی (کیلوگرم در هکتار)

اقلیم	عملکرد پتانسیل (تن در هکتار)				
	۳	۴	۵	۶	≥۷
گرم و مرطوب	۱۵۰	۲۰۰	۲۵۰	۲۹۰	۳۳۰
گرم و خشک	۱۷۰	۲۲۰	۲۷۰	۳۱۰	۳۴۰
معتدل	۱۵۰	۲۰۰	۲۵۰	۲۹۰	۳۳۰
سرد	۱۲۰	۱۷۰	۲۲۰	۲۶۰	۳۰۰

جدول توصیه عمومی مقدار مصرف کود اوره برای تولید جو آبی (کیلوگرم در هکتار)

اقلیم	عملکرد پتانسیل (تن در هکتار)				
	۳	۴	۵	۶	≥۷
گرم و مرطوب	۲۲۰	۲۷۰	۳۲۰	۳۶۰	۴۰۰
گرم و خشک	۲۴۰	۲۹۰	۳۴۰	۳۸۰	۴۱۰
معتدل	۲۲۰	۲۷۰	۳۲۰	۳۶۰	۴۰۰
سرد	۱۹۰	۲۴۰	۲۹۰	۳۳۰	۳۷۰

جدول توصیه مقدار عمومی مقدار مصرف نیتروژن برای جو دیم
بر حسب بارندگی در سال زراعی (کیلوگرم در هکتار)

اوره (کیلوگرم در هکتار)	نیتروژن مورد نیاز (کیلوگرم در هکتار)	بارندگی سال زراعی (میلی متر)
۸۷	۴۰	۲۵۰-۲۷۵
۹۸	۴۵	۲۷۵-۳۰۰
۱۰۹	۵۰	۳۰۰-۳۲۵
۱۲۰	۵۵	۳۲۵-۳۵۰
۱۳۰	۶۰	۳۵۰-۳۷۵
۱۴۱	۶۵	۳۷۵-۴۰۰
۱۵۲	۷۰	بیش از ۴۰۰

جدول گروه بندی قابل استفاده خاک برای کشت جو

فسفر قابل استفاده خاک (میلی گرم در کیلوگرم)				اقلیم
>۱۵	۱۰-۱۵	۵-۱۰	<۵	
زیاد	متوسط	کم	خیلی کم	عنوان گروه
بدون پاسخ	کمتر از ۵۰ درصد	۵۰-۷۵	۷۵-۱۰۰	احتمال پاسخ به مصرف کود (درصد)

جدول توصیه دی آمونیوم فسفات با سوپرفسفات تربیل در کشت جو آبی برای خاک های کمتر
از ۱۲-۱۰ میلی گرم در کیلوگرم فسفر قابل استفاده (کیلوگرم در هکتار)

عملکرد پتانسیل (تن در هکتار)					اقلیم
≥۷	۶	۵	۴	۳	
۱۶۰	۱۴۰	۱۱۰	۸۰	۵۰	گرم و مرطوب
۱۴۵	۱۲۵	۹۵	۶۵	۳۵	گرم و خشک
۱۶۰	۱۴۰	۱۱۰	۸۰	۵۰	معتدل
۱۸۰	۱۶۰	۱۳۰	۱۰۰	۷۰	سرد

جدول توصیه دی آمونیوم فسفات یا سوپر فسفات تریپل در کشت جو آبی برای خاک های کمتر از ۱۵-۱۲ میلی گرم در کیلوگرم فسفات قابل استفاده (کیلوگرم در هکتار)

اقلیم	عملکرد پتانسیل (تن در هکتار)				
	۳	۴	۵	۶	≥۷
گرم و مرطوب	۲۰	۴۰	۶۰	۹۰	۱۱۰
گرم و خشک	۲۰	۳۰	۵۰	۸۰	۱۰۰
معتدل	۲۰	۴۰	۶۰	۹۰	۱۱۰
سرد	۴۰	۶۰	۸۰	۱۱۰	۱۴۰

جدول متوسط نیاز به مصرف فسفر در کشت جو دیم براساس آزمون خاک

فسفر اولیه خاک (میلی گرم در کیلوگرم)	میزان پنتا اکسید فسفر مورد نیاز (P_2O_5)	دی آمونیوم فسفات یا سوپر فسفات تریپل مورد نیاز
کیلوگرم در هکتار		
۹	۷	۱۵
۸	۱۴	۳۰
۷	۲۱	۴۵
۶	۲۸	۶۰
۵	۳۵	۷۵
۴	۴۲	۹۰

* توصیه بر این است که تمام کود فسفوری قبل از کاشت جو و یا هم زمان با کاشت بذر مصرف گردد.

جدول گروه بندی پتاسیم قابل استفاده خاک برای کشت جو

اقلیم	پتاسیم قابل استفاده خاک (میلی گرم در کیلوگرم)			
	<۱۰۰	۱۰۰-۱۵۰	۱۵۰-۲۰۰	>۲۰۰
عنوان گروه	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد
احتمال پاسخ به مصرف کود (درصد)	۷۵-۱۰۰	۵۰-۷۵	کمتر از ۵۰ درصد	بدون پاسخ

جدول توصیه سولفات پتاسیم در کشت جو آبی برای خاک‌های حاوی ۱۰۰-۰ میلی گرم در کیلوگرم پتاسیم قابل استفاده (کیلوگرم در هکتار)

عملکرد پتانسیل (تن در هکتار)					اقلیم
≥۷	۶	۵	۴	۳	
۲۷۰	۲۵۰	۲۳۰	۲۱۰	۱۹۰	گرم و مرطوب
۲۶۰	۲۴۰	۲۲۰	۲۰۰	۱۸۰	گرم و خشک
۲۷۰	۲۵۰	۲۳۰	۲۱۰	۱۹۰	معتدل
۲۸۰	۲۶۰	۲۴۰	۲۲۰	۲۰۰	سرد

جدول توصیه سولفات پتاسیم در کشت جو آبی برای خاک‌های حاوی ۱۵۰-۱۰ میلی گرم در کیلوگرم پتاسیم قابل استفاده (کیلوگرم در هکتار)

عملکرد پتانسیل (تن در هکتار)					اقلیم
۷	۶	۵	۴	۳	
۲۰۰	۱۸۰	۱۶۰	۱۴۰	۱۲۰	گرم و مرطوب
۱۹۰	۱۶۰	۱۵۰	۱۳۰	۱۱۰	گرم و خشک
۲۰۰	۱۸۰	۱۶۰	۱۴۰	۱۲۰	معتدل
۲۱۰	۱۹۰	۱۷۰	۱۵۰	۱۳۰	سرد

جدول توصیه سولفات پتاسیم در کشت جو آبی برای خاک‌های حاوی ۲۰۰-۱۵۰ میلی گرم در کیلوگرم پتاسیم قابل استفاده (کیلوگرم در هکتار)

عملکرد پتانسیل (تن در هکتار)					اقلیم
≥۷	۶	۵	۴	۳	
۱۲۰	۱۱۰	۹۰	۷۰	۵۰	گرم و مرطوب
۱۱۰	۱۰۰	۸۰	۶۰	۴۰	گرم و خشک
۱۲۰	۱۱۰	۹۰	۷۰	۵۰	معتدل
۱۴۰	۱۲۰	۱۰۰	۸۰	۶۰	سرد

جدول حد بحرانی فسفر و پتاسیم در ذرت دانه‌ای

محصول	فسفر قابل استفاده خاک (میلی گرم در کیلوگرم)	پتاسیم قابل استفاده خاک (میلی گرم در کیلوگرم)
ذرت دانه‌ای	۱۷ (مواد آلی < ۱٪)	۲۷۰
ذرت دانه‌ای	۱۵ (مواد آلی > ۱٪)	۲۷۰

جدول توصیه کودی برای کشت ذرت دانه‌ای براساس آزمون خاک (۸)

ازت (N)		فسفر (P)		پتاسیم (K)	
کربن آلی درصد	اوره (kg/h)	فسفر (mg/kg)	سوپرفسفات تریپل (kg/h)	پتاسیم (mg/kg)	سولفات پتاسیم (kg/h)
< ۰/۵	۴۰۰	< ۵	۲۰۰	< ۱۵۰	۳۰۰
۰/۵	۳۵۰	۵-۱۰	۱۵۰	۱۵۰-۲۰۰	۲۰۰
۱-۱/۵	۲۵۰	۱۵-۱۷	۵۰	> ۳۰۰	۰
> ۱/۵	۲۰۰	> ۱۷	۰	> ۳۰۰	۰

جدول توصیه کود نیتروژن براساس آزمون خاک جهت تولید ۸۰ تن در هکتار ریشه
چغندر قند

مناطق گرم (کشت پاییزه)		مناطق سرد (کشت بهاره)	
نیتрат خاک (میلی گرم در کیلوگرم خاک)	کود اوره (کیلوگرم در هکتار)	نیترات خاک (میلی گرم در کیلوگرم خاک)	کود اوره (کیلوگرم در هکتار)
< ۵	۳۰۰-۳۵۰	< ۵	۳۰۰-۴۰۰
۵-۱۰	۲۵۰-۳۰۰	۵-۱۰	۲۵۰-۳۰۰
۱۰-۱۵	۱۵۰-۲۵۰	۱۰-۱۵	۱۵۰-۲۵۰
۱۵-۲۰	۱۰۰-۱۵۰	۱۵-۲۰	۱۰۰-۱۵۰
> ۲۰	صفر	۲۰-۲۵	۱۰۰
-	-	> ۲۵	صفر

جدول توصیه کود فسفوری براساس آزمون خاک جهت تولید
۸۰ تن در هکتار ریشه چغندر قند

مناطق سرد (کشت بهاره)		مناطق گرم (کشت پاییزه)	
فسفر قابل جذب (میلی گرم در کیلوگرم خاک)	دی آمونیوم فسفات یا سوپرفسفات تریپل (کیلوگرم در هکتار)	فسفر قابل جذب (میلی گرم در کیلوگرم خاک)	دی آمونیوم فسفات یا سوپرفسفات تریپل (کیلوگرم در هکتار)
<۵	۳۰۰	<۵	۲۰۰
۵-۱۰	۲۵۰-۳۰۰	۵-۱۰	۱۵۰-۲۰۰
۱۰-۱۵	۱۵۰-۲۵۰	۱۰-۱۵	۱۰۰-۱۵۰
۱۵>	۱۵۰-۲۰۰	۱۵>	صفر
-	۱۰۰-۱۵۰	-	-
-	صفر	-	-

جدول توصیه کود پتاسیمی براساس آزمون خاک جهت حصول تولید
۸۰ تن در هکتار ریشه چغندر قند

درصد رس کمتر از ۳۰ درصد		درصد رس کمتر از ۳۰ درصد	
پتاسیم قابل جذب (میلی گرم در کیلوگرم خاک)	سولفات پتاسیم (کیلوگرم در هکتار)	پتاسیم قابل جذب (میلی گرم در کیلوگرم خاک)	سولفات پتاسیم (کیلوگرم در هکتار)
<۱۰۰	۲۵۰	<۱۰۰	۲۰۰
۱۰۰-۱۵۰	۱۷۵	۱۰۰-۱۵۰	۱۵۰
۱۵۰-۲۰۰	۱۲۵	۱۵۰-۲۰۰	۱۰۰
۲۰۰-۲۵۰	۷۵	۲۰۰-۲۵۰	۵۰
>۲۵۰	۰	>۲۵۰	۰

جدول توصیه کودی عناصر ریزمغذی براساس آزمون خاک برای محصول چغندرقد

عناصر کم مصرف									
سولفات آهن جذب (mg/kg)	سولفات آهن (kg/ha)	روی قابل جذب (mg/kg)	سولفات روی (kg/ha)	منگنز قابل جذب (mg/kg)	سولفات منگنز (kg/ha)	مس قابل جذب (mg/kg)	سولفات مس (kg/ha)	روی قابل جذب (mg/kg)	سولفات روی (kg/h)
<۵	۱۵	<۱	۴۰	<۵	۲۰	۱<	۲۰	<۰/۷	۲۰

جدول حد بحرانی فسفر و پتاسیم برای سیب زمینی در خاک های آهکی ایران

محصول	فسفر قابل استفاده (میلی گرم در کیلوگرم)	پتاسیم قابل استفاده خاک (میلی گرم در کیلوگرم)
سیب زمینی	۱۰ (مواد آلی بیش از یک درصد)	۳۰۰
سیب زمینی	۱۲ (مواد آلی کمتر از یک درصد)	۳۰۰

جدول توصیه کودی برای کشت سیب زمینی براساس آزمون خاک جهت حصول تولید ۵۰ تن سیب زمینی در هر هکتار

ازت (N)		فسفر (P)		پتاسیم (K)	
کربن آلی درصد	اوره (kg/h)	فسفر (mg/kg)	سوپرفسفات تریپل (kg/h)	پتاسیم (mg/kg)	سولفات پتاسیم (kg/h)
<۰/۵	۴۰۰	<۵	۱۵۰	<۱۵۰	۲۰۰
۰/۵	۳۵۰	۵-۱۰	۱۰۰	۱۵۱-۲۰۰	۱۵۰
۱-۱/۵	۲۵۰	۱۰-۱۵	۵۰	۲۰۰-۳۰۰	۱۰۰
>۱/۵	۲۰۰	>۱۵	۰	>۳۰۰	۰

جدول بحرانی فسفر و پتاسیم برای حبوبات

محصول	فسفر قابل استفاده (میلی گرم در کیلوگرم)	پتاسیم قابل استفاده خاک (میلی گرم در کیلوگرم)
حبوبات	۱۷۱۲ (مواد آلی بیش از یک درصد)	۲۳۰
حبوبات	۱۴ (مواد آلی کمتر از یک درصد)	۲۳۰

جدول توصیه کودی برای کشت حبوبات براساس آزمون خاک (۸)

پتاسیم (K)		فسفر (P)	
سولفات پتاسیم (kg/h)	پتاسیم (mg/kg)	سوپرفسفات تریپل (kg/h)	فسفر (mg/kg)
۱۵۰	<۱۵۰	۱۵۰	<۵
۱۰۰	۱۵۰-۲۰۰	۱۰۰	۵-۱۰
۵۰	۲۰۱-۲۵۰	۵۰	۱۱-۱۵
۰	>۲۵۰	۰	>۱۵

جدول حد بحرانی فسفر و پتاسیم برای سویا

محصول	فسفر (mg/kg)	پتاسیم (mg/kg)
سویا	۱۵ (مواد آلی زیر یک درصد)	۲۵۰
سویا	۱۳ (مواد آلی بالای یک درصد)	۲۵۰

جدول توصیه کودی برای سویا براساس آزمون خاک (۸)

پتاسیم (K)		فسفر (P)	
سولفات پتاسیم (kg/h)	پتاسیم (mg/kg)	سوپرفسفات تریپل (kg/h)	فسفر (mg/kg)
۱۵۰	<۱۵۰	۲۰۰	<۵
۱۰۰	۱۵۱-۲۰۰	۱۵۰	۵-۱۰
۵۰	۲۰۱-۲۵۰	۵۰	۱۱-۱۵
۰	>۲۵۰	۰	>۱۵

جدول حد بحرانی فسفر و پتاسیم برای پنبه و کنجد (۸)

محصول	فسفر (mg/kg)	پتاسیم (mg/kg)
کنجد و پنبه	۱۲ (مواد آلی کمتر از یک درصد)	۲۵۰
کنجد و پنبه	۱۰ (مواد آلی بیشتر از یک درصد)	۲۵۰

جدول توصیه کودی برای کشت پنبه و کنجد براساس آزمون خاک (۸)

پتاسیم (K)		فسفر (P)		ازت (N)	
سولفات پتاسیم (kg/h)	پتاسیم (mg/kg)	سوپرفسفات تریپل (kg/h)	فسفر (mg/kg)	اوره (kg/h)	کربن آلی درصد
۲۰۰	<۱۵۰	۲۰۰	<۵	۴۰۰	<۰/۵
۱۵۰	۱۵۱-۲۰۰	۱۵۰	۵-۱۰	۳۵۰	۰/۵-۱
۱۰۰	۲۰۱-۲۵۰	۱۰۰	۱۱-۱۵	۲۵۰	۱-۱/۵
۵۰	۲۵۱-۳۰۰	۰	>۱۵	۲۰۰	>۱/۵

جدول حد بحرانی فسفر و پتاسیم برای گیاه آفتابگردان (۸)

محصول	فسفر (mg/kg)	پتاسیم (mg/kg)
آفتابگردان	۱۲ (مواد آلی کمتر از یک درصد)	۳۰۰
آفتابگردان	۱۰ (مواد آلی بیشتر از یک درصد)	۳۰۰

جدول توصیه کودی برای کشت آفتابگردان براساس آزمون خاک (۸)

پتاسیم (K)		فسفر (P)		ازت (N)	
سولفات پتاسیم (kg/h)	پتاسیم (mg/kg)	سوپرفسفات تریپل (kg/h)	فسفر (mg/kg)	اوره (kg/h)	کربن آلی درصد
۱۵۰	<۱۵۰	۱۵۰	<۵	۴۰۰	<۰/۵
۱۰۰	۱۵۰-۲۰۰	۱۰۰	۵-۱۰	۳۵۰	۰/۵-۱
۵۰	۲۰۱-۲۵۰	۵۰	۱۱-۱۵	۲۵۰	۱-۱/۵
۰	>۲۵۰	۰	>۱۵	۲۰۰	>۱/۵

جدول حد بحرانی فسفر و پتاسیم برای سبزی‌ها و جالیز

محصول	فسفر (mg/kg)	پتاسیم (mg/kg)
سبزی‌ها و جالیز	۱۴ (مواد آلی کمتر از یک درصد)	۲۳۰
سبزی‌ها و جالیز	۱۲ (مواد آلی بیشتر از یک درصد)	۲۳۰

جدول توصیه کودی برای کشت سبزی‌ها و جالیز براساس آزمون خاک

ازت (N)		فسفر (P)		پتاسیم (K)	
کربن آلی درصد	اوره (kg/h)	فسفر (mg/kg)	سوپرفسفات تریپل (kg/h)	پتاسیم (mg/kg)	سولفات پتاسیم (kg/h)
<۵/۵	۵۰۰	<۵	۱۵۰	<۱۵۰	۲۰۰
۵-۱۵	۴۵۰	۵-۱۰	۱۰۰	۱۵۰-۲۰۰	۱۵۰
۱۵-۱۰	۳۵۰	۱۱-۱۵	۵۰	۲۰۱-۲۵۰	۱۰۰
>۱/۵	۲۵۰	>۱۵	۰	>۲۵۰	۰

جدول متوسط غلظت عناصر غذایی در برگ تعدادی از گیاهان زراعی و باغی

عناصر غذایی اصلی (درصد)											عناصر غذایی ریزمغذی (mg/kg)				
گیاه	ازت	فسفر	پتاس	گوگرد	کلسیم	منیزیم	آهن	منگنز	روی	مس	بور				
گندم	۲/۶۰	۰/۳۰	۱/۷۵	۰/۲۰	۰/۵۰	۰/۲۵	۷۰	۵۵	۴۰	۱۵	۱۰				
ذرت	۳/۲۰	۰/۳۰	۲/۷۵	۰/۳۰	۰/۶۰	۰/۳۵	۱۲۰	۷۰	۵۰	۱۵	۱۲				
برنج	۲/۹۰	۰/۲۵	۲/۲۵	۰/۲۵	۰/۵۰	۰/۲۰	۷۰	۱۰۰	۴۰	۱۵	۱۲				
سیب	۲/۳۰	۰/۱۸	۱/۷۵	۰/۲۰	۱/۴۰	۰/۳۵	۱۰۰	۷۰	۴۰	۱۵	۳۰				
پرتقال	۲/۵۰	۱/۱۵	۱/۴۰	۰/۲۰	۲	۰/۴۰	۹۰	۵۰	۳۰	۱۲	۳۵				
انگور	۲/۲۱	۰/۲۰	۲/۵۰	۰/۲۵	۱/۵۰	۰/۳۵	۷۵	۵۰	۳۵	۱۲	۳۰				
سویا	۴/۵۰	۰/۲۵	۲/۵۰	۰/۲۵	۱/۵۰	۰/۳۵	۱۲۵	۷۰	۴۰	۱۵	۴۰				
چغندر قند	۴/۳۰	۰/۳۰	۲/۳۰	۰/۳۰	۱/۲۰	۰/۵۰	۱۰۰	۱۰۰	۴۵	۱۵	۳۰				
پنبه	۳/۳۰	۰/۲۵	۲/۱۰	۰/۲۵	۱/۲۰	۰/۵۰	۱۰۰	۷۰	۵۰	۱۵	۵۰				
سیب زمینی	۳/۵۰	۰/۳۰	۲/۵۰	۰/۲۵	۱/۵۰	۰/۳۵	۱۳۰	۱۰۰	۵۰	۱۸	۳۵				
آفتابگردان	۳	۰/۲۵	۳	۰/۲۵	۱/۵۰	۰/۶۰	۱۲۰	۷۰	۵۵	۱۵	۶۵				

جدول برخی از علف‌های هرز و تعداد تقریبی بذر هریک به ازای هر بوته

نام گیاه	تعداد بذر به ازای هر بوته	نام گیاه	تعداد بذر به ازای هر بوته
یولاف	۲۵۰	تاتوره	۲۳۴۰۰
تلخه	۳۰۰	کیسه کشیش	۳۸۵۰۰
بومادران	۹۰۰	ترشک	۴۰۰۰۰
منداب	۱۵۰۰	خرفه	۵۲۰۰۰
اویارسلام	۲۴۰۰	سلمک (سلمه تره)	۷۲۰۰۰
علف هفت‌بند	۳۰۰۰	تاج خروس	۱۷۴۰۰۰
سوروف	۷۰۰۰	تاجریزی	۱۷۸۰۰۰
گاوپنبه	۱۷۰۰۰	ارزن وحشی	۵۰۰۰۰۰

جدول درصد بذر برخی علف‌های هرز که پس از عبور از دستگاه گوارش حیوانات مختلف دارای قدرت جوانه‌زنی هستند

نوع بذر	درصد بذرهای زنده				
	گاوها	اسب‌ها	گوسفندان	خوک‌ها	جوجه‌ها
پیچک صحرایی	۲۲/۳	۶/۲	۹	۲۱	۰
شبدر صحرایی	۱۳/۷	۱۴/۹	۵/۴	۱۶/۱	۰
تره تیزک وحشی	۵/۴	۱۹/۸	۸/۴	۳/۱	۰
گاوپنبه	۱۱/۳	۴/۶	۵/۷	۱۰/۳	۱/۲
ترشک	۴/۵	۶/۵	۷/۴	۲/۲	۰

جدول تعداد میانگین بذر علف‌های هرز گونه‌های مختلف
در لایه ۱۵ سانتی‌متری از سطح خاک در زمین زراعی

تعداد بذرهای موجود در خاک (میلیون در هکتار)	گونه‌های علف‌های هرز
۱/۲۵	کیسه کشیش
۰/۱	سلمه تره
۰/۶۲	شاتره
۰/۳۸	بابونه
۰/۴۸	شقاییق
۰/۹۸	علف هفت‌بند
۲/۱۳	پیرگیاه
۲/۱	گندمک
۰/۰۸	سبزاب

جدول دوام بعضی علف‌کش‌ها در خاک‌های حاصلخیز
و مرطوب در فصل تابستان و در منطقه معتدله

کمتر از یک ماه	۱-۳ ماه	۱۲-۳ ماه	بیشتر از ۱۲ ماه
آمیترول	آمیدها	آترین	ارسنیک
دالاپن	بنتازون	آترازین	برات
دزمیفام	بروماکسی نیل	دی‌سی‌پی‌آ	بروماسیل
دینوزب	کلورامین	دی‌نیتروآنیلین‌ها	کلر سولفوران
دایکووات	دایکامبا	دیفن آمید	فلوریدون
گلایفوزیت	لینیوران	دایوران	هگزافلورات
متیل بروماید	متری بیوزین	هگزازینون	پیکلورام
پاراکوات	پرومترین	پرونامید	پرومتون
فن‌مدیفام	پیرازون	پروپازین	بتوتیرون
پروفام	تی‌سی‌آ	سیمازین	ترباسیل

جدول اطلاعات مربوط به نوع سمپاش و ارتفاع گیاه و مقدار آب مورد نیاز

شماره	نوع سمپاش	ارتفاع گیاه بر حسب سانتی‌متر	مقدار آبی که با سم تعیین شده برای هر هکتار، باید مخلوط شود.
۱	پشتی غیرموتوری	کمتر از ۲۰	۳۰۰ لیتر
۲	پشتی غیرموتوری	بین ۲۰-۵۰	۳۰۰-۵۰۰ لیتر
۳	پشتی غیرموتوری	بیش از ۵۰	۵۰۰-۱۰۰۰ لیتر
۴	پشتی غیرموتوری (اتومایزر)	کمتر از ۲۰	۶۰ لیتر
۵	پشتی موتوری (اتومایزر)	بین ۲۰-۵۰	۶۰-۱۰۰ لیتر
۶	پشتی موتوری (اتومایزر)	بیش از ۵۰	۱۰۰-۱۵۰ لیتر
۷	موتوری غیرپشتی و غیراتومایزر	کمتر از ۲۰	۱۰۰ لیتر
۸	موتوری غیرپشتی و غیراتومایزر	بین ۲۰-۵۰	۱۰۰-۲۰۰ لیتر
۹	موتوری غیرپشتی و غیراتومایزر	بیش از ۵۰	۲۰۰-۳۰۰ لیتر
۱۰	هواپیما		۲۰-۳۰ لیتر

جدول دشمنان طبیعی (شکارگر، پارازیتوئید، قارچ بیماری‌زا و...) برخی از آفات مهم
توجه: تصاویر حشرات و کنه‌های مفید را با وارد کردن اسامی علمی آنها در وب سایت
www.insectimages.org می‌توانید مشاهده کنید.

ردیف	آفت	دشمنان طبیعی (شکارگر، پارازیتوئید، قارچ بیماری‌زا و...)
۱	سوسک‌ها (لاروها و بالغ‌ها) مثل: سوسک برگ‌خوار سیب‌زمینی (سوسک کلرادو)	۱- سوسک زمینی کارابیده Carabidae ۲- سن شکارگر Podisus spp. ۳- قارچ‌های بیماری‌زا (گوناگون)
۲	مینوز	۱- سن شکارگر Macrolophus spp. ۲- زنبور پارازیتوئید Dacnusa spp. ۳- زنبور پارازیتوئید Diglyphus spp.
۳	سفید بالک	۱- سن شکارگر Macrolophus spp. ۲- کفشدوزک Delphastus spp. ۳- زنبور پارازیتوئید Encarsia formosa ۴- زنبور پارازیتوئید Eretmocerus spp. ۵- قارچ‌های بیماری‌زا (گوناگون)
۴	شته‌ها و پسپیل‌ها (شته سبز، شته سیاه و مکنده‌های گیاهی)	۱- کفشدوزک Coccinellidae ۲- سوسک سرگردان Tachyporus spp. ۳- دوبال امپید Empidae ۴- لارو دوبالان شکارگر Aphidoletes spp. ۵- سن شکارگر Anthocoridae ۶- مگس گل سیرفید Syrphidae ۷- سوسک خاکزی کارابیده Carabidae ۸- بال توری کریزوپا Chrysopidae ۹- زنبورهای پارازیتوئید (گوناگون) ۱۰- قارچ‌های بیماری‌زا (گوناگون)
۵	زنجرک‌ها	۱- سن شکارگر Macrolophus spp. ۲- زنبورهای پارازیتوئید Anagrus spp.
۶	شپشک‌های آردآلود	۱- کفشدوزک کریپت Cryptolaemus spp. ۲- بال توری کریزوپا Chrysopidae ۳- زنبور پارازیتوئید Leptomastix spp.
۷	شپشک‌های سپردار	۱- کفشدوزک Chilocorus spp. ۲- زنبورهای پارازیتوئید Metaphycus spp.
۸	لاروهای بال پولک‌داران (لارو پروانه‌ها و شب پره‌ها)	۱- سن شکارگر Podisus spp. ۲- زنبور پارازیتوئید کوتسیا Cotesia ۳- زنبور پارازیتوئید تریکوگراما Trichogramma spp. ۴- عامل بیماری‌زای حشرات (باکتری باسیلوس) Bacillus thuringiensis ۵- عامل بیماری‌زای حشرات (ویروس باکولوویروس) Baculoviruses

۹	تریپس‌ها (سن‌های تندر)	۱- کنه‌های شکارگر (گوناگون) ۲- سن شکارگر اوریوس. Orius spp. ۳- بال‌توری کریزوپا Chrysopidae
۱۰	کنه‌های تارتن (کنه‌های قرمز یا تارتن دو نقطه‌ای)	۱- کفشدوزک کوچک سیاه استتوروس. Stethorus spp. ۲- لارو دوبال شکارگر Feltiella spp. ۳- کنه شکاری فیتوزئید و سایر کنه‌های شکاری
۱۱	حلزونها و لیسک‌ها (نرم‌تنان)	۱- سوسک زمینی کارابیده Carabidae ۲- صدپای خیلوپودا Chilopoda ۳- نماتد پارازیتوئید. Phasmarhabditis spp.
۱۲	خرخاکی‌ها	۱- سوسک زمینی کارابیده Carabidae ۲- صدپای خیلوپودا Chilopoda ۳- عنکبوت آراکنیده Arachnidae

جدول اسامی علمی آفات

توجه: تصاویر حشرات و کنه‌های مفید را با وارد کردن اسامی علمی آنها در وب سایت www.insectimages.org می‌توانید مشاهده کنید.

ردیف	نام فارسی آفت	نام علمی (جنس و گونه)	خانواده	راسته
۱	کفشدوزک خربزه	Epilachna chrysomelina	Coccinellidae	سخت بالپوشان Coleoptera
۲	سوسک مکزیکی لوبیا	Acanthoscelides obtectus	Bruchidae	سخت بالپوشان Coleoptera
۳	شپشک استرالیایی	Icerya purchasi	Monophlebidae	نیم بالان Hemiptera
۴	سفید بالک یا مگس سفید	Bemisia tabaci	Aleyrodidae	نیم بالان Hemiptera
۵	پسیل گلابی	Cacopsylla pyricola	Psyllidae	نیم بالان Hemiptera
۶	شپشک آردآلود	Pseudococcus maritimus	Pseudococcidae	نیم بالان Hemiptera
۷	بالشک مرکبات	Pulvinaria auranti	Coccidae	نیم بالان Hemiptera
۸	شته جالیز	Aphis gossypii	Aphididae	نیم بالان Hemiptera
۹	شته معمولی گندم	Schizaphis graminum	Aphididae	نیم بالان Hemiptera
۱۱	شته سمی گندم	Toxoptera graminum	Aphididae	نیم بالان Hemiptera
۱۲	شته سبز هلو	Myzus persicae	Aphididae	نیم بالان Hemiptera
۱۳	شته رز	Macrosiphum rosae	Aphididae	نیم بالان Hemiptera

۱۴	شته آلاکورتوم	<i>Aulacorthum solani</i>	Aphididae	نیم بالان Hemiptera
۱۵	شته رودوبیوم	<i>Rhodobium porosum</i>	Aphididae	نیم بالان Hemiptera
۱۶	شته سیب زمینی	<i>Macrosiphum euphorbiae</i>	Aphididae	نیم بالان Hemiptera
۱۷	تریپس گندم	<i>Haplothrips tritici</i>	Phlaeothripidae	بال ریشک داران Thysanoptera
۱۸	تریپس توتون	<i>Thrips tabaci</i>	Thripidae	بال ریشک داران Thysanoptera
۱۹	پروانه بید غلات یا سیتوتروگا	<i>Sitotroga cerealla</i>	Gelechiidae	بال پولک داران Lepidoptera
۲۰	پروانه آرد یا افستیا	<i>Ephestia kuehniella</i>	Pyralidae	بال پولک داران Lepidoptera
۲۱	کرم قوزه پنبه	<i>Helicoverpa armigera</i>	Noctuidae	بال پولک داران Lepidoptera
۲۲	کرم ساقه خوار اروپایی ذرت	<i>Ostrinia nubilalis</i>	Crambidae	بال پولک داران Lepidoptera
۲۳	بید موم خوار بزرگ	<i>Galleria mellonella</i>	Pyralidae	بال پولک داران Lepidoptera
۲۴	کرم ساقه خوار ذرت	<i>Sesamia cretica</i>	Noctuidae	بال پولک داران Lepidoptera
۲۵	کرم ساقه خوار نواری برنج	<i>Chilo partellus</i>	Crambidae	بال پولک داران Lepidoptera
۲۶	کرم میوه خوار خرما	<i>Batrachedra amydraula</i>	Cosmopterigidae	بال پولک داران Lepidoptera
۲۶	پروانه آرد برنج یا بید برنج	<i>Corcyra cephalonica</i>	Pyralidae	بال پولک داران Lepidoptera
۲۷	کرم برگ خوار پنبه یا پرودنیا	<i>Spodoptera littoralis</i>	Noctuidae	بال پولک داران Lepidoptera
۲۸	کرم ساقه خوار برنج	<i>Chilo suppressalis</i>	Crambidae	بال پولک داران Lepidoptera
۲۹	کرم سیب	<i>Cydia pomonella</i>	Tortricidae	بال پولک داران Lepidoptera
۳۰	شب پره هندی	<i>Plodia interpunctella</i>	Pyralidae	بال پولک داران Lepidoptera
۳۱	کرم گلوگاه انار	<i>Apomyelois ceratoniae</i>	Pyralidae	بال پولک داران Lepidoptera
۳۲	کنه تار عنکبوتی یا دو نقطه ای	<i>Tetranychus urticae</i>	Tetranychidae	عنکبوتیان Acari

جدول اسامی علمی حشرات و کنه‌های مفید

توجه: تصاویر حشرات و کنه‌های مفید را با وارد کردن اسامی علمی آنها در وب سایت www.insectimages.org می‌توانید مشاهده کنید.

ردیف	نام فارسی	نام علمی (جنس و گونه)	خانواده	راسته
۱	کفشدوزک هفت نقطه‌ای	<i>Coccinella septempunctata</i>	Coccinellidae	سخت‌بالپوشان Coleoptera
۲	کفشدوزک یازده نقطه‌ای	<i>Coccinella undecimpunctata</i>	Coccinellidae	سخت‌بالپوشان Coleoptera
۳	کفشدوزک هیپودامیا	<i>Hippodamia variegata</i>	Coccinellidae	سخت‌بالپوشان Coleoptera
۴	کفشدوزک استرالیایی	<i>Rodalia cardinalis</i>	Coccinellidae	سخت‌بالپوشان Coleoptera
۵	کفشدوزک کریپتولموس	<i>Cryptolaemus montrauzieri</i>	Coccinellidae	سخت‌بالپوشان Coleoptera
۶	کفشدوزک آدلیا	<i>Adalia bipunctata</i>	Coccinellidae	سخت‌بالپوشان Coleoptera
۷	کفشدوزک کنه‌خوار	<i>Stethorus spp.</i>	Coccinellidae	سخت‌بالپوشان Coleoptera
۸	بالتوری سبز	<i>Chrysoperla carnea</i>	Chrysopidae	بال توری‌سانان Neuroptera
۹	شیخک یا آخوندک	<i>Mantis religiosa</i>	Mantidae	Mantodea
۱۰	مگس گل یا سیرفید	<i>Syrphus ribesii</i>	Syrphidae	دوبالان Diptera
۱۱	مگس پارازیئوئید فازی	<i>Phasia subcoleoptera</i>	Tachinidae	دوبالان Diptera
۱۲	پشه شته‌خوار	<i>Aphidoletes aphidimyza</i>	Cecidomyiidae	دوبالان Diptera
۱۳	سن گل یا اورپوس	<i>Orius albidipennis</i>	Anthoridae	نیم‌بالان Hemiptera
۱۴	زنبور ایکنومونید	<i>Ichneumon caloscelis</i>	Ichneumonidae	بال غشائیان Hymenoptera
۱۵	زنبور براکون	<i>Bracon hebetor</i>	Braconidae	بال غشائیان Hymenoptera
۱۶	زنبور براکون	<i>Bracon brevicornis</i>	Braconidae	بال غشائیان Hymenoptera
۱۷	زنبور براکون	<i>Bracon greeni</i>	Braconidae	بال غشائیان Hymenoptera
۱۸	زنبور آپانتلس	<i>Apanteles</i>	Braconidae	بال غشائیان Hymenoptera
۱۹	زنبور اوپیوس	<i>Opius spp.</i>	Braconidae	بال غشائیان Hymenoptera
۲۰	زنبور آفیدیوس کولمانی	<i>Aphidius colemani</i>	Braconidae	بال غشائیان Hymenoptera
۲۱	زنبور آفیدیوس اروی	<i>Aphidius ervi</i>	Braconidae	بال غشائیان Hymenoptera
۲۲	زنبور تریکوگراما	<i>Trichogramma spp.</i>	Trichogrammatidae	بال غشائیان Hymenoptera
۲۳	زنبور انکارسیا	<i>Encarsia formosa</i>	Aphelinidae	بال غشائیان Hymenoptera
۲۴	کنه شکارگر یا فیتوزئید	<i>Phytoseiulus persimilis</i>	Phytoseiidae	عنکبوتیان Acari

گلايفوزيت ۴۱٪ مایع (SL) GLYPHOSATE

علف کش سیستمیک برای از بین بردن علف‌های هرز یکساله و چندساله
درجه سمیت: ۵۰۰۰ میلی گرم بر کیلوگرم
مواد همراه: ۵۹ درصد
محتوی یک لیتر (۱۰۰۰ سی سی)
پادزهر اختصاصی ندارد.
مقدار و روش مصرف:

نوع علف هرز	میزان مصرف
مرغ (چایر)	۱۰ لیتر در هکتار
پیچک صحرایی	۶ لیتر در هکتار
کنگر صحرایی	۶ لیتر در هکتار
قیاق	۵ لیتر در هکتار

نمونه برچسب علف کش گلايفوزيت (رانداپ)

پاراکوات ۲۰٪ مایع (SL) PARAQUAT

علف کشی تماسی، پس‌رویشی از گروه بی‌پیریدیل‌ها است.
درجه سمیت: ۱۵۷ میلی گرم بر کیلوگرم
مواد همراه: ۸۰ درصد
محتوی یک لیتر (۱۰۰۰ سی سی)
پادزهر: خاک فولر
مقدار و روش مصرف:

نوع محصول	میزان مصرف
درختان میوه و مرکبات	۳ تا ۵ لیتر در هکتار (ارتفاع علف هرز ۱۰ تا ۱۵ سانتی متر)
نیشکر	۳ تا ۵ لیتر در هکتار (پس از سوزاندن)
سیب‌زمینی	۳ لیتر در هکتار (بعد از رویش علف هرز، قبل از رویش سیب‌زمینی)

نمونه برچسب علف کش پاراکوات (گراماکسون)

روش محاسبه مقدار سم جهت عملیات سم پاشی توسط علف کش ها

علاوه بر فرمولی که در کتاب جهت محاسبه میزان محلول مصرفی در هکتار به منظور واسنجی (کالیبراسیون) سم پاش ارائه شده، می توان حجم محلول برای واحد سطح (مثلاً یک هکتار) را با توجه به دبی افشانک، عرض کار (عرض پاشش) سم پاش و سرعت حرکت پیشروی از رابطه زیر به دست آورد:

$$H = \frac{q \times n}{V \times b} \times 600$$

H - حجم محلول در واحد سطح (لیتر در هکتار)

q - دبی هر افشانک (لیتر در دقیقه)

n - تعداد افشانک

V - سرعت پیشروی (کیلومتر در ساعت)

b - عرض کار (متر)

فصل ۳

ایمنی، بهداشت و ارگونومی

جدول مقادیر مجاز حد تماس شغلی صدا W

مدت مواجهه در روز	تراز فشار صوت به dBA
۲۴ ساعت	۸۰
۱۶ ساعت	۸۲
۸ ساعت	۸۵
۴ ساعت	۸۸
۲ ساعت	۹۱
۱ ساعت	۹۴
۳۰ دقیقه	۹۷
۱۵ دقیقه	۱۰۰

حدود مجاز مواجهه سرب

ردیف	نام علمی ماده شیمیایی	وزن مولکولی	حد مجاز مواجهه شغلی		نمادها	مبنای تعیین حد مجاز مواجهه
			STEL/C	TWA		
۳۸۸	سرب و ترکیبات معدنی آن Lead and inorganic compounds as Pb	۲۰۷/۲۰ متفاوت	۰/۰۵ mg/m ^۳	-	BEL؛ A ₃	اختلالات سیستم اعصاب محیطی و مرکزی؛ اثرات خونی
۳۸۹	کرومات سرب؛ Lead chromate as Pb	۳۲۳/۲۲	۰/۰۵ mg/m ^۳ ۰/۰۱۲ mg/m ^۳	- -	BEL؛ A ₂ A ₂	آسیب سیستم تولیدمثل در مردان و اثرات ناقص زایی؛ انقباض عروق
۳۹۰	لیندان Lindane	۲۹۰/۸۵	۰/۵ mg/m ^۳	-	پوست؛ A ₃	آسیب کبدی؛ اختلال سیستم اعصاب مرکزی
۳۹۱	هیدرید لیتیم Lithium hydride	۷/۹۵	۰/۰۲۵ mg/m ^۳	-	-	تحریک قسمت فوقانی تنفسی؛ پوست و چشم
۳۹۲	هیدروکسید لیتیم Lithium hydroxide	۲۳/۹۵	-	۱ mg/m ^۳	-	-

تجهیزات حفاظت از گوش

مشخصات و ویژگی	نوع گوشی
 <p>این نوع گوشی‌ها کاملاً لاله گوش را می‌پوشانند.</p>	<p>حفاظ روگوشی (Ear muff)</p>
 <p>این نوع گوشی‌های حفاظتی در داخل کانال گوش قرار می‌گیرند، آنها به صورت یکبار مصرف و چندبار مصرف در بازار عرضه می‌شوند.</p>	<p>حفاظ توگوشی (Ear plugs)</p>
 <p>ترکیبی از حفاظ روگوشی و توگوشی است. این نوع گوشی‌ها مانند حفاظ توگوشی در داخل کانال گوش قرار می‌گیرند، با این تفاوت که انتهای هر یک از توگوشی‌های چپ و راست، با استفاده از یک پیشانی بند سفت و سخت، به یکدیگر اتصال دارند.</p>	<p>حفاظ‌های توأم یا ترکیبی (Semi-insert)</p>
 <p>برای برخی مشاغل که ممکن است به سر نیز صدمات مکانیکی وارد کند و همچنین برای کنترل انتقال صوت از طریق جمجمه به گوش داخلی و حفاظت بافت مغز در برابر صدمات موج صوتی، گروهی از حفاظ‌های شنوایی را به صورت کلاه محافظ عرضه نموده‌اند.</p>	<p>کلاه محافظ (Helmet ear muffs)</p>

جدول شاخص هوای پاک

شاخص کیفیت هوا	سطح اهمیت بهداشتی	رنگ ها
وقتی که شاخص کیفیت هوا در گستره زیر است:	کیفیت هوا را این گونه توصیف می کنیم:	و با رنگ زیر نمایش می دهیم:
۵۰-۰	خوب	سبز
۱۰۰-۵۱	متوسط	زرد
۱۵۰-۱۰۱	ناسالم برای گروه های حساس	نارنجی
۲۰۰-۱۵۱	ناسالم	قرمز
۳۰۰-۲۰۱	خیلی ناسالم	بنفش
بالتر از ۳۰۰	خطرناک	خرمایی

استاندارد کیفیت هوا (اولیه)		استاندارد کیفیت هوا (ثانویه)		دوره ارزیابی		آلاینده ها
۹	ppm	۹	ppm	Max غلظت میانگین ۸ ساعته		Co
۱/۰	ppm	۰/۱۴	ppm	میانگین ۲۴ ساعته		So _۲
۰/۲۴	ppm	۰/۲۴	ppm	میانگین ۳ ساعته (صبح ۹-۶)		HC (NMHC)
۰/۰۵	ppm	۰/۰۵	ppm	میانگین سالانه		No _۲
۱۵۰	gr/m ^۳ μ	۲۶۰	gr/m ^۳ μ	میانگین ۲۴ ساعته		SPM

فصل ۴

شایستگی‌های غیر فنی و توسعه حرفه‌ای

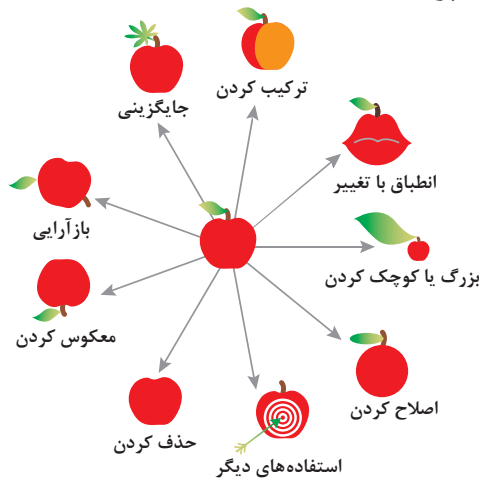
اصول حل مسئله ابداعی (TRIZ)

۱- جداسازی 	۲- استخراج 	۳- کیفیت موضعی 	۴- نامتقارن سازی 	۵- ترکیب و ادغام
۶- چند کاربردی 	۷- تودرتو بودن 	۸- جبران وزن 	۹- مقابله پیشاپیش 	۱۰- اقدام پیشاپیش
۱۱- حفاظت پیشاپیش 	۱۲- هم سطح سازی 	۱۳- تغییر جهت 	۱۴- انحنای دادن 	۱۵- پویایی
۱۶- کمی کمتر، کمی بیشتر 	۱۷- حرکت به بعدی جدید 	۱۸- لرزش و نوسان 	۱۹- عمل دوره‌ای 	۲۰- تداوم کار مفید
۲۱- حمله سریع 	۲۲- تبدیل ضرر به سود 	۲۳- باز خورد 	۲۴- واسطه تراشی 	۲۵- خدمت‌دهی به خود
۲۶- کپی کردن 	۲۷- یکبار مصرفی 	۲۸- تعویض سیستم 	۲۹- ساختار یابی 	۳۰- پوسته و پرده نازک
۳۱- مواد متخلخل 	۳۲- تعویض رنگ 	۳۳- همجنس و همگن سازی 	۳۴- رد کردن و باز سازی 	۳۵- تغییر ویژگی
۳۶- تغییر حالت 	۳۷- انبساط حرارتی 	۳۸- اکسید کننده قوی 	۳۹- محیط بی اثر 	۴۰- مواد مرکب

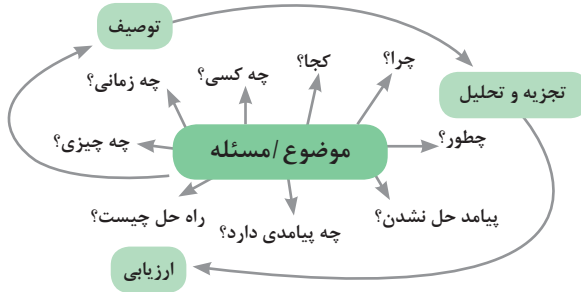
متغیرها در حل مسئله ابداعی

۱	وزن جسم متحرک	۲۱	قدرت یا توان
۲	وزن جسم ساکن	۲۲	تلفات انرژی
۳	طول جسم متحرک	۲۳	ضایعات مواد
۴	طول جسم ساکن	۲۴	اتلاف اطلاعات
۵	مساحت جسم متحرک	۲۵	تلفات زمان
۶	مساحت جسم ساکن	۲۶	مقدار مواد
۷	اندازه و حجم جسم متحرک	۲۷	قابلیت اطمینان
۸	اندازه و حجم جسم ساکن	۲۸	دقت اندازه‌گیری
۹	سرعت	۲۹	دقت ساخت
۱۰	نیرو	۳۰	عوامل زیان‌بار خارجی مؤثر بر جسم
۱۱	تنش / فشار	۳۱	اثرات داخلی زیان‌بار
۱۲	شکل	۳۲	سهولت ساخت یا تولید
۱۳	ثبات و پایداری جسم	۳۳	سهولت استفاده
۱۴	استحکام	۳۴	سهولت تعمیر
۱۵	دوام جسم متحرک	۳۵	قابلیت سازگاری
۱۶	دوام جسم غیرمتحرک	۳۶	پیچیدگی وسیله یا ابزار
۱۷	دما	۳۷	پیچیدگی کنترل یا دشواری عیب‌یابی
۱۸	روشنایی	۳۸	سطح خودکار بودن (اتوماسیون)
۱۹	انرژی مصرفی جسم متحرک	۳۹	بهره‌وری
۲۰	انرژی مصرفی جسم ساکن		

تکنیک خلاقیت اسکمپر

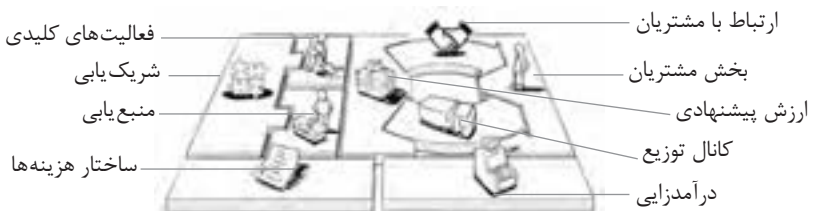
مدل ایجاد تفکر انتقادی

فعالیت‌های پیشبرد، ترویج و توسعه فروش

الف) مدل کسب و کار

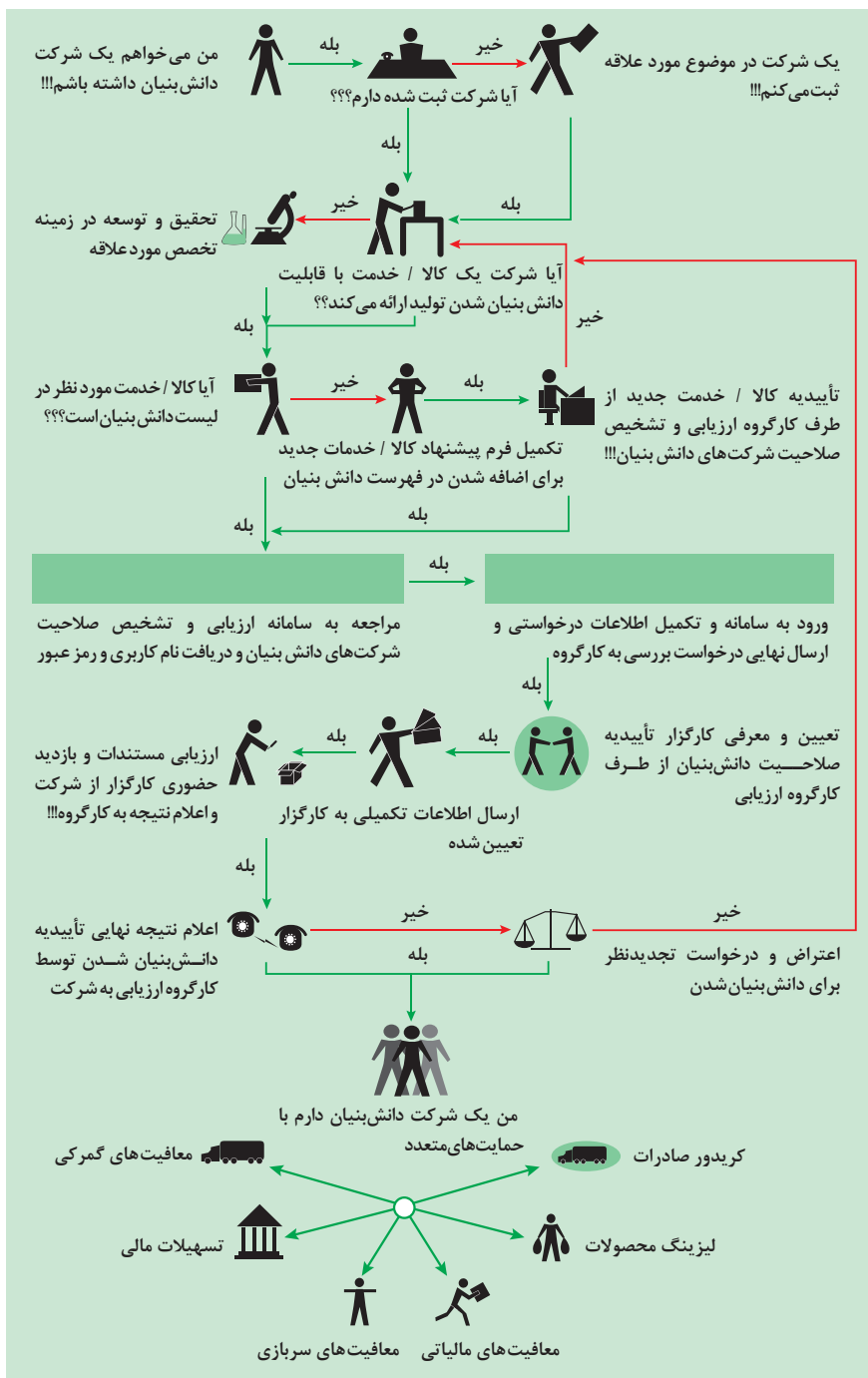
ب) بوم کسب و کار

 <p>کانال توزیع</p> <p>از طریق چه کانال‌هایی می‌توانیم به بخش مشتریان دسترسی پیدا کنیم؟ در حال حاضر چگونه به آنها دسترسی داریم؟ کانال‌های ما چطور یکپارچه شده‌اند؟ عملکرد کدامیک بهتر است؟ پرهزینه‌ترین کانال‌ها کدامند؟ چطور آنها را با نیازهای مشتریان هماهنگ می‌کنیم؟</p> <p>شریک یابی</p> <p>شرکای کلیدی و تأمین‌کنندگان کلیدی ما چه کسانی هستند؟ منابع اصلی به‌دست آمده از شرکای ما کدامند؟ فعالیت‌های اصلی انجام‌شده توسط شرکای ما کدامند؟</p>	 <p>ارزش پیشنهادی</p> <p>چه ارزشی به مشتریان ارائه می‌دهیم؟ کدامیک از مسائل مشتریان را حل می‌کنیم؟ بسته پیشنهادی ما (محصولات و خدمات) به مشتریان مختلف چیست؟ کدامیک از نیازهای مشتریان را برطرف می‌کنیم؟</p>	 <p>درآمدزایی</p> <p>مشتریان ما به چه بهایی واقعاً پول می‌دهند؟ آنها در حال حاضر چه بهایی می‌پردازند؟ آنها در حال حاضر چگونه بها را می‌پردازند؟ آنها ترجیح می‌دهند که چگونه بپردازند؟ هر جریان درآمد چگونه به درآمد کل کمک می‌کند؟</p> <p>منبع یابی</p> <p>منابع اصلی برای ارزش پیشنهادی، کانال توزیع، ارتباط با مشتری و درآمدزایی چه هستند؟</p>	 <p>بخش مشتریان</p> <p>برای چه افرادی ارزش آفرینی می‌کنیم؟ مهم‌ترین مشتریان ما چه افرادی هستند؟</p> <p>ارتباط با مشتریان</p> <p>مشتریان مختلف انتظار برقراری و حفظ چه نوع رابطه‌ای را از ما دارند؟ کدامیک از آنها برقرار شده است؟ این روابط چگونه با کل اجزای مدل کسب‌وکار ما تلفیق می‌شوند؟ هزینه آنها چقدر است؟</p>
<p>ساختار هزینه‌ها</p> <p>مهم‌ترین هزینه‌های اصلی ما در مدل کسب‌وکار کدامند؟ گران‌ترین منابع اصلی ما کدامند؟ گران‌ترین فعالیت‌های اصلی ما کدامند؟</p>	 <p>فعالیت‌های کلیدی</p> <p>فعالیت‌های اصلی برای ارزش پیشنهادی، کانال توزیع، ارتباط با مشتری و درآمدزایی چه هستند؟</p>		

ویژگی‌های کارآفرین

مراحل ثبت کردن و ایجاد یک شرکت دانش بنیان

انواع معاملات رقابتی

روش مناقصه

روشی است که در آن سازمان‌های عمومی، خرید کالا یا خدمت موردنیاز خود را به رقابت و مسابقه می‌گذارند و با اشخاص حقوقی یا حقیقی که کمترین قیمت یا مناسب‌ترین شرایط را پیشنهاد می‌کنند، معامله می‌نمایند.

روش مزایده

یکی دیگر از روش‌های پیش‌بینی شده در قانون محاسبات عمومی، روش مزایده است که برای انعقاد پیمان‌های عمومی می‌باشد.

مزایده ترتیبی است که در آن اداره و سازمان، فروش کالاها و خدمات یا هر دو را از طریق درج آگهی در روزنامه کثیرالانتشار و یا روزنامه رسمی کشور به رقابت عمومی می‌گذارد و قرارداد را با شخصی که بیشترین بها را پیشنهاد می‌کند، منعقد می‌سازد.

مراحل دریافت پروانه کسب

اسناد تجاری

■ تعریف سفته

سفته یا سند طلب از نظر لغوی چیزی است که کسی برحسب آن از دیگری به رسم عاریت یا قرض بگیرد و در شهری دیگر یا مدتی بعد، آن را مسترد دارد.
قانون تجارت ایران، سفته را به طریق زیر تعریف نموده است:
«سفته سندی است که به موجب آن امضاکننده تعهد می کند مبلغی در موعد معین یا عندالمطالبه در وجه حامل یا شخص معینی و یا به حواله کرد آن شخص کارسازی نماید». (مفاد ماده ۳۰۷)

■ چک

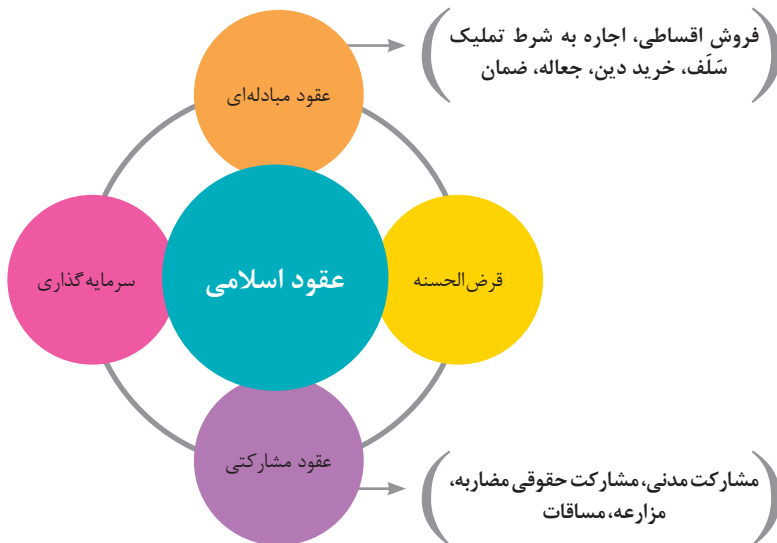
چک نوشته‌ای است که به موجب آن صادرکننده وجوهی را که نزد محال علیه دارد کلاً یا بعضاً مسترد یا به دیگری واگذار نماید.
در چک باید محل و تاریخ صدور قید شده و به امضای صادرکننده برسد چک نباید وعده داشته باشد.
چک ممکن است در وجه حامل یا شخص معین یا به حواله کرد باشد - ممکن است به دیگری منتقل شود.
وجه چک باید به محض ارائه کارسازی شود.
اگر چک در وجه حامل باشد کسی که وجه چک را دریافت می کند باید ظهر (پشت) آن را امضا یا مهر نماید.

عقود اسلامی

اسلام برای همه وجوه زندگی قوانینی دارد. وجود اقتصاد اسلامی مؤید این مطلب است که در حوزه اقتصاد معیشت و تأمین رفاه هم روش‌های خاصی موجود است که باید به آنها پرداخت، بانکداری اسلامی و عقود اسلامی از آن دسته هستند.

در بینش اسلامی، دریافت و پرداخت بهره تحریم شده است بنابراین عملیات بانکداری باید بدون بهره انجام شود و اسلام روش‌هایی را برای جایگزین کردن بهره پیشنهاد می‌کند که از آن جمله می‌توان از عقود اسلامی نام برد.

به‌طور کلی عقود اسلامی در نظام بانکی به چهار گروه تقسیم می‌شوند که عبارت‌اند از:

مدیریت تولید

مدیریت تولید

علائم مورد استفاده در نمودار جریان فرایند

سیستم‌های تولید

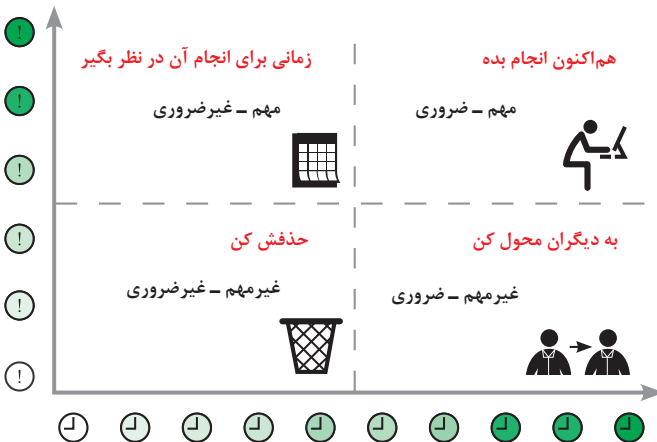
منابع تولید

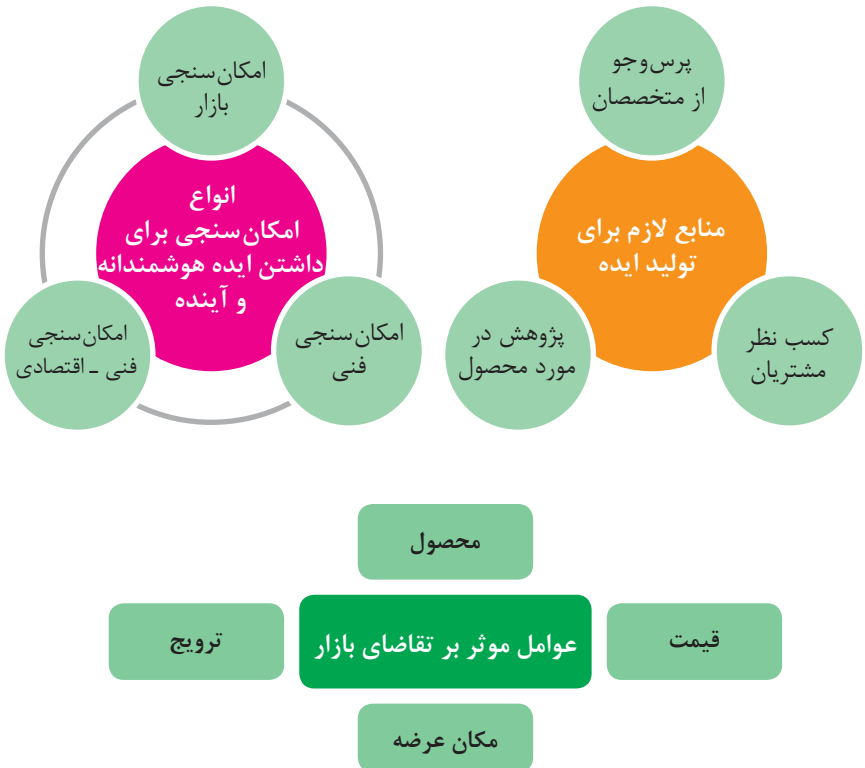
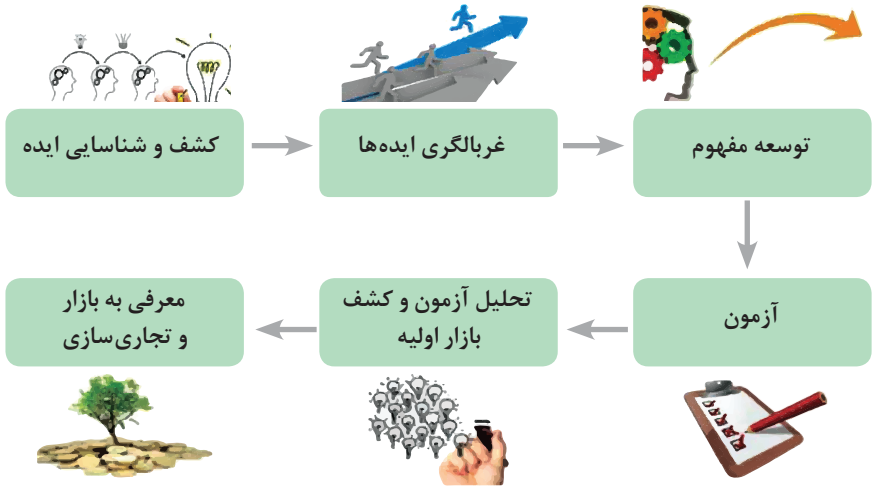
انواع مدیریت در تولید

مدیریت زمان با ماتریس «فوری - مهم»

مراحل توسعه محصول جدید

مفهوم کیفیت از دو دیدگاه

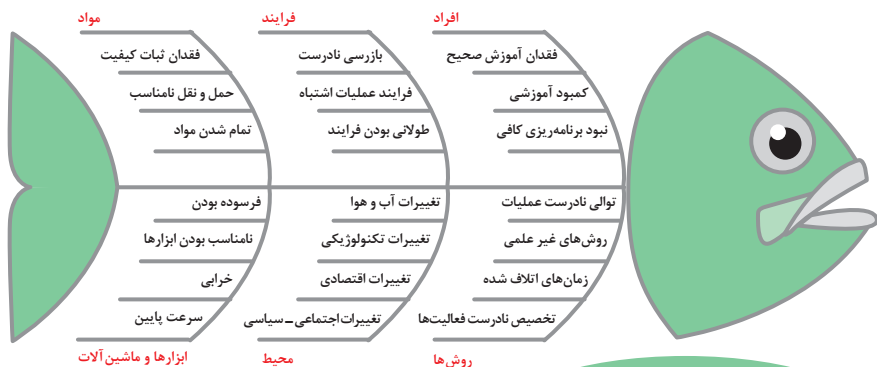
دیدگاه مشتری

مشخصه‌های کیفیت کالا
مشخصه‌های کیفیت خدمات

دیدگاه تولیدکننده

کیفیت نوع طراحی فرایند تولید، سطح عملکرد
تجهیزات و فناوری ماشین‌آلات، آموزش و نظارت
کارکنان و روش‌های کنترل کیفی

ساختار کلی نمودار علت و معلول یا استخوان ماهی

هزینه‌های کیفیت

هزینه‌های به‌دست آوردن
کیفیت خوب

هزینه‌های ناشی از ارائه
محصول بی‌کیفیت

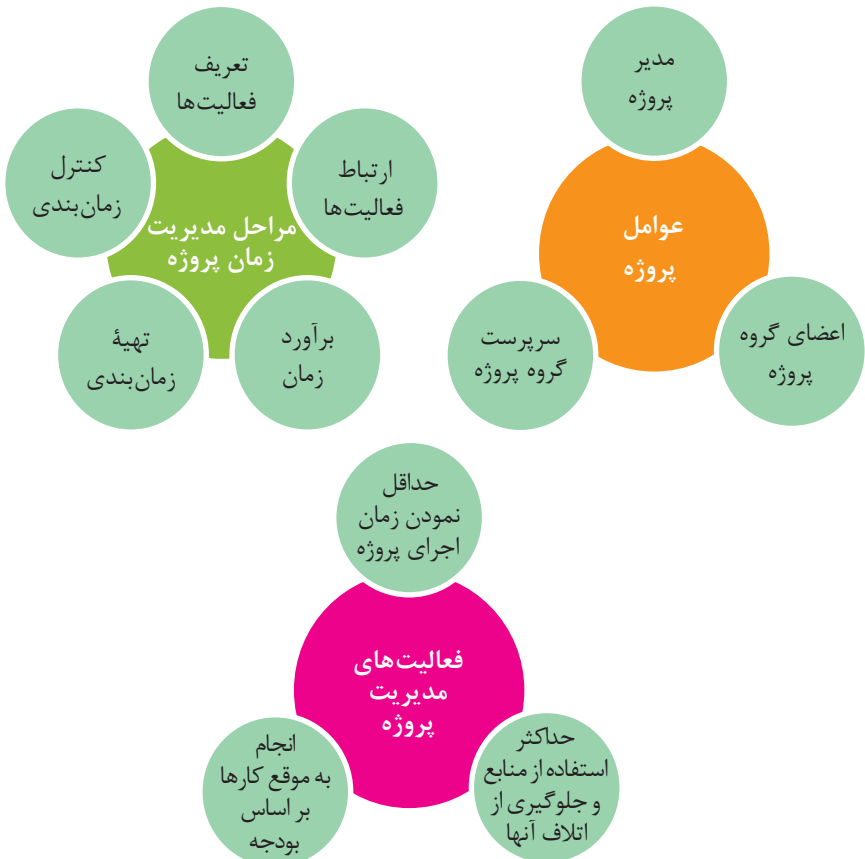
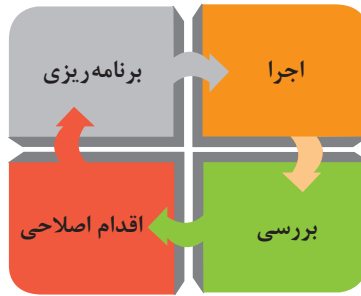
مشخصه‌های کمی که قابل اندازه‌گیری باشند نظیر قطر، وزن یا حجم

اندازه‌گیری
کیفیت کالاها

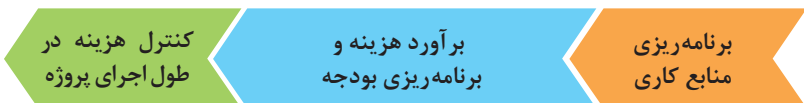
مشخصه‌های کیفی یا وصفی نظیر رنگ، بو، طعم،
سطح صاف، ارگونومیک بودن و...

مراحل انجام فرایند مدیریت پروژه

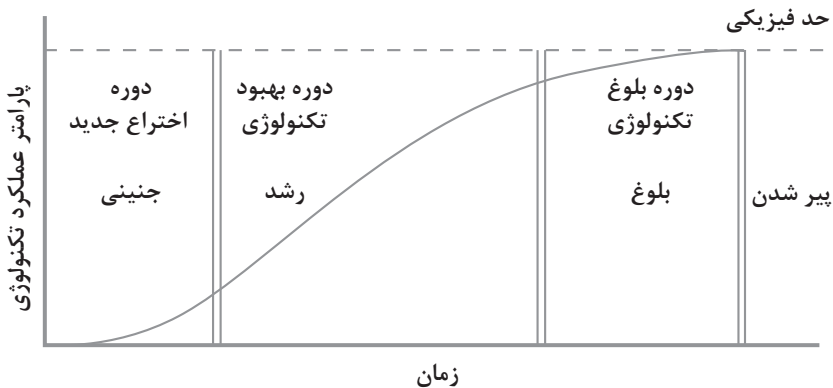
مراحل مدیریت هزینه پروژه

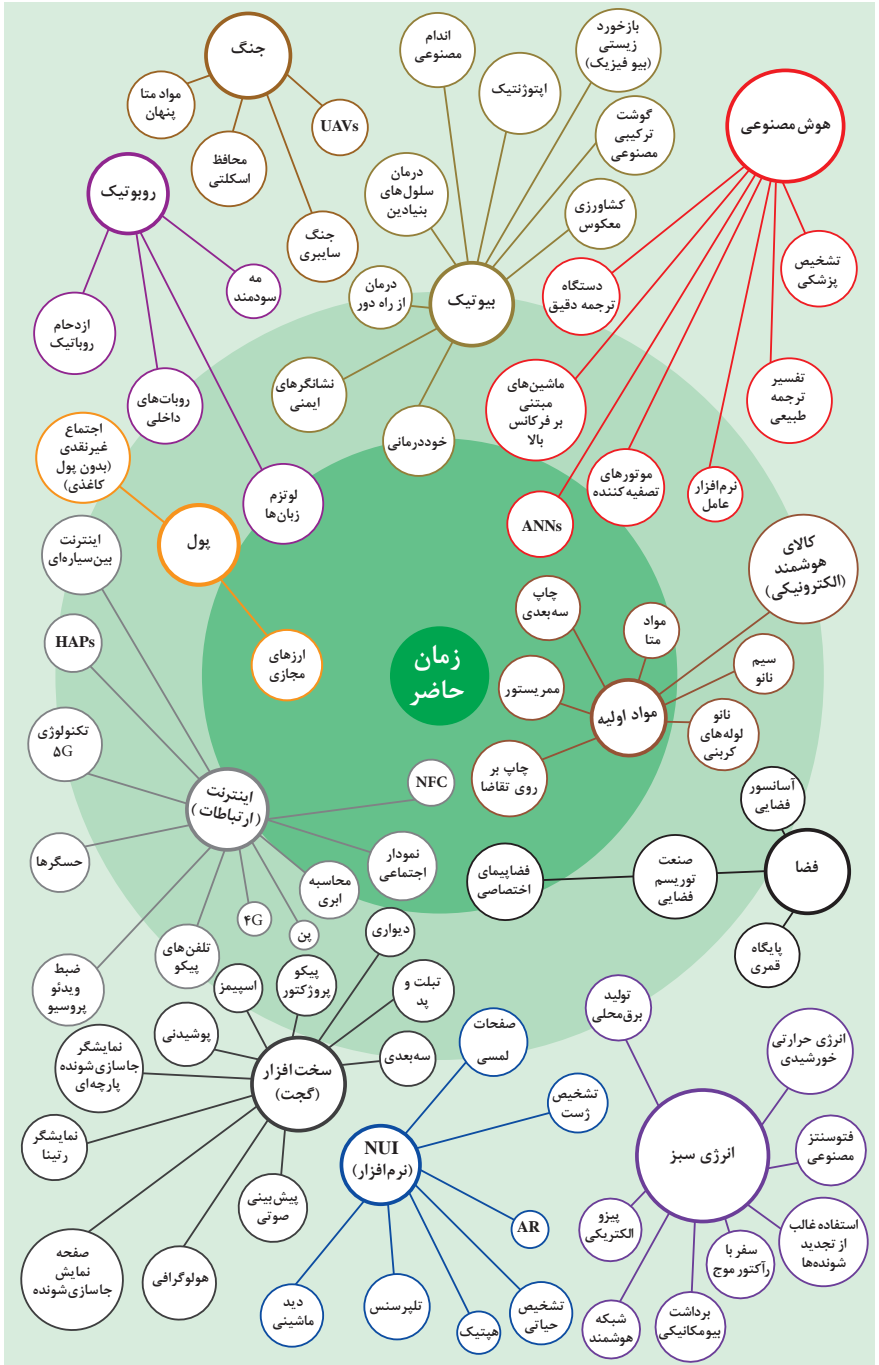
اولویت‌های علم و فناوری براساس سند جامع علمی کشور

- **اولویت‌های الف در فناوری:** فناوری هوافضا، فناوری ارتباطات و اطلاعات، فناوری هسته‌ای، فناوری نانو و میکرو، فناوری‌های نفت و گاز، فناوری زیستی، فناوری زیست‌محیطی، فناوری فرهنگی و نرم
- **اولویت‌های ب در فناوری:** لیزر، فوتونیک، زیست‌حسگرها، حسگرهای شیمیایی، مکترونیک، خودکارسازی و روباتیک، نیم‌رساناها، کشتی‌سازی، مواد نو ترکیب، بسپارها (پلیمرها)، حفظ و ذخایر ژنی، اکتشاف و استخراج مواد معدنی، پیش‌بینی و مقابله با زلزله و سیل و پدافند غیرعامل
- **اولویت‌های ج در فناوری:** اپتوالکترونیک، کاتالیست‌ها، مهندسی پزشکی، آلیاژهای فلزی، مواد مغناطیسی، سازه‌های دریایی، حمل و نقل ریلی، ترافیک و شهرسازی، مصالح ساختمانی سبک و مقاوم، احیای مراتع و جنگل‌ها و بهره‌برداری از آنها، فناوری بومی

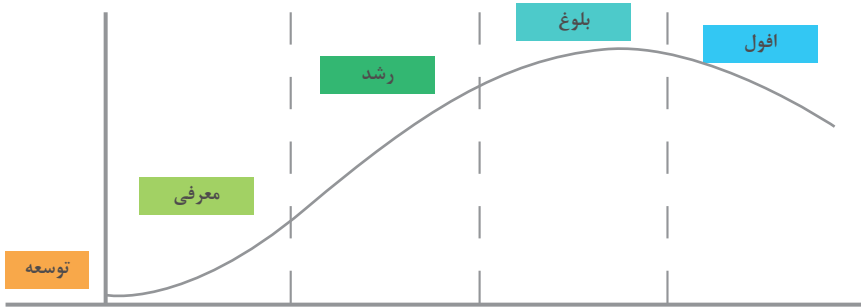
منحنی پیشرفت فناوری از شروع تا پایان

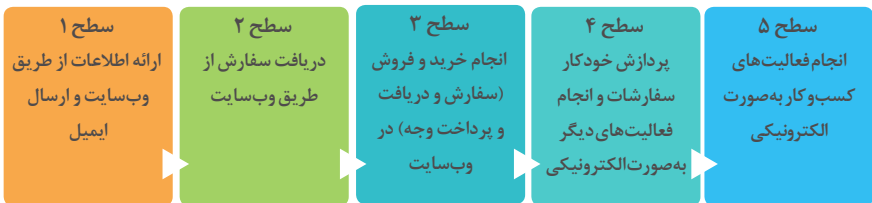
تجسمی از فناوری‌ها در آینده نزدیک

چرخه عمر محصول

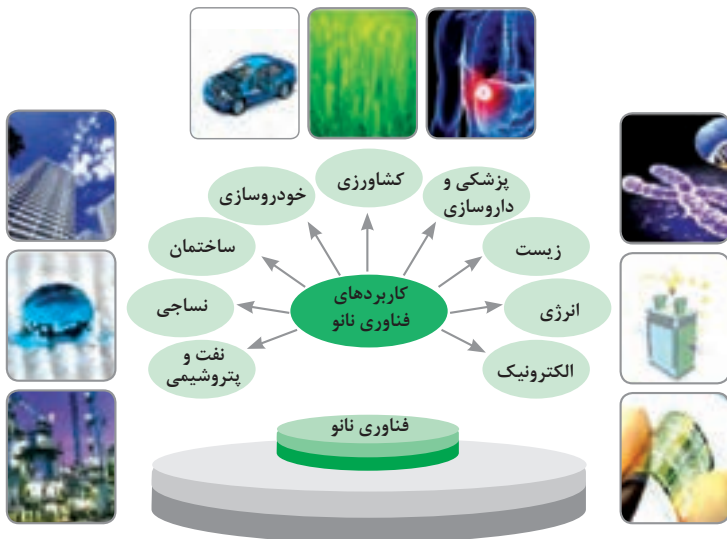
سطوح مختلف کسب و کار در دنیای دیجیتالی

ویژگی‌های کلان داده‌ها

● وجود حجم انبوهی از داده‌های تولید شده و ذخیره شده	اندازه
● گوناگونی و تنوع زیاد داده‌های موجود	تنوع
● سرعت تولید کلان داده‌ها بسیار بالاست	سرعت تولید
● بسیاری از داده‌های کلان در لحظه ایجاد شده و از بین می‌روند که مشکلات ذخیره‌سازی را به همراه دارد	ناپایداری
● کیفیت و کامل بودن کلان داده می‌تواند بر نوع تحلیل‌ها تأثیرگذار باشد	درستی

کاربرد فناوری نانو

کارنامه دروس شایستگی های فنی و غیر فنی پایه یازدهم - شاخه فنی و حرفه ای رشته:

کد درس	نام درس (شایستگی فنی و غیر فنی)	واحد / ساعت	نمره نهایی
.....	کارگاه ۱-۱۱	۸	
.....	کارگاه ۲-۱۱	۸	
۸۸۲۲۰	کارگاه نوآوری و کارآفرینی	۳	
۸۸۲۳۰	مدیریت تولید	۲	
۸۸۲۴۰	کاربرد فناوری های نوین		

ملاحظه	نتیجه	نمره سالانه	پودمان				
			۵	۴	۳	۲	۱

ریز نمرات دروس شایستگی‌های فنی و غیر فنی پایه یازدهم – رشته:

نوع درس	کد و نام درس	شماره	نام پودمان	مستمر	شایستگی	نمره کل پودمان	نتیجه
شایستگی فنی- کارگاه ۱-۱۱	۱					
		۲					
		۳					
		۴					
		۵					
شایستگی فنی- کارگاه ۲-۱۱	۱					
		۲					
		۳					
		۴					
		۵					
شایستگی غیر فنی	۸۸۲۲۰- کارگاه نوآوری و کارآفرینی	۱	حل خلاقانه مسائل				
		۲	نوآوری و تجاری‌سازی محصول				
		۳	طراحی کسب و کار				
		۴	بازاریابی و فروش				
		۵	ایجاد کسب و کار نوآورانه				
شایستگی غیر فنی	۸۸۲۳۰- مدیریت تولید	۱	تولید و مدیریت تولید				
		۲	مدیریت منابع				
		۳	توسعه محصول جدید				
		۴	مدیریت کیفیت				
		۵	مدیریت پروژه				
شایستگی غیر فنی	۸۸۲۴۰- کاربرد فناوری‌های نوین	۱	سواد فناورانه				
		۲	فناوری ارتباطات و اطلاعات				
		۳	به کارگیری چرخه ایده تا محصول				
		۴	کاربرد انرژی‌های نو				
		۵	فناوری‌های همگرا- به کارگیری مواد نو ترکیب				

همنر آموزان محترم، همنرجویان عزیز و اولیای آنان می توانند نظریهای اصلاحی خود را درباره مطالب این کتاب از طریق نامه به نشانی تهران - صندوق پستی ۴۸۷۴ / ۱۵۸۷۵ - گروه درسی مربوط و یا پیام نگار tvoccd@roshd.ir ارسال نمایند.

وبگاه : www.tvoccd.medu.ir

دفتر تالیف کتاب های درسی فنی و حرفه ای و کار دانش

